

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 18 fillér.

Nyitlatter sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATA

Aradi Nyomda Rt.

Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELVÉLŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, augusztus 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelék: Az elmaradt királylátogatás.
- A hadgyakorlatok helye.
- Ülés a kereskedők körében.
- A válság eseményei.
- Merénylet a keleti vonat ellen.
- A budapesti tüzkatasztrófa.
- A király nem jön Lippára.
- A lugosi püspök Aradon.
- A szobaleányok bálja.
- Ujabb tüzek a fővárosban.
- A proviziós járásbíró.
- A hat éves tanú.
- Tárcs: Az okos veréb. Irta: Abonyi Árpád.
- Regény-Ösarnok: A toltokok kincse. Irta: Ritt Gyula.

Az elmaradt királylátogatás.

Arad, augusztus 28.

A magyar politikai válságnak egyre súlyosodó gondjai, a megoldásra váró helyzet árrá az elhatározást, hogy a király látogatásán vegyen részt. A király látogatása nemcsak azért van fontos, mert nem jön el Lippára, hanem azért is, mert a hadgyakorlatok látogatására szánt időt a fővárosban újabb kihallgatásokkal fogja tölteni. Évek hosszú sora óta nem esett meg, hogy a király a nagy hadgyakorlatokról elmaradjon. Úfelsége, mint legfőbb hadur, soha nem lankadó érdeklődéssel kísérte a hadsereget és minden évben személyesen akart annak fejlődéséről, harcképességéről meggyőződnie. A hadvezetőség is legszebb jutal-

mát abban látta, ha munkájának, törekvéseinek eredményét a felség színe előtt mutathatta be. Epen azért mi sem jellemzi jobban a válság súlyos voltát, s azt, hogy a király minden igyekezetével akarja a mielőbbi kibontakozást, mint az, hogy a király lemondott a hadgyakorlatokon való részvételeiről.

A király ezen elhatározása kétségen kívül annak a kihallgatásnak az eredménye, amelyet Khuen-Héderváry miniszterelnökkel, ma dél lőtt folytatott a felség. Ennek folytán most már határozott remény van arra, hogy a válság még sem fog oly hosszú ideig elhúzódni, mint ahogyan azt politikai körökben az eddigi körülmények után hitték. Úfelsége az angol király látogatása után szeptember 3-ikán, esetleg 4-én visszajön Budapestre, ott is marad és a válságban dönteni fog és bevárja a megbizandó miniszterelnök kabinetalakítását.

dekeit megegyeztetni. Valószínű, hogy a királynak visszaérkezése után újabb kihallgatások lesznek, de csak az államférfiut fogad a király. Ezek az államférfiak aztán proposíciókat tesznek a válság megoldására nézve.

A függetlenségi pártban megosztanak a vélemények a képviselők között az összehívása iránt. Sokan vannak, akik feleslegesnek tartják a képviselők összehívását és helyesebbnek tartják épen a nemzeti követelések miatt, hogy a válság tovább húzódjék. A képviselők összehívását ellenzik Kossuth Ferenc, Polónyi Géza és Uray Imre.

Politikai körökben a király ezen elhatározása igen jó hatást tett és határozott reményeket ébresztett föl a kibontakozásra. A királyváró vidéknek, a melyben előkészületek megtett arra,

mind ezekre vonatkozólag fővárosi munkatársunk még a következőket jelenti:

Mindaddig, amíg a király tisztában nincs azzal, hogy a hadsereg taktikai egysége, és a hadsereg működési képessége miként egyeztethető össze a nemzet kívánságaival, addig nem fog dönteni a válság dolgában. Ebből következik, hogy Úfelsége Bécsben katonai tanácskozást fog újból tartani. Ezalatt itt Darányi Lukács miniszterek, de Apponyi és Wekerle is tájékozódni fognak az iránt, hogy miként lehetne a nemzet és a hadsereg ér-

minél impozánsabb külső jeleivel fogadja kétségen kívül rosszul esik a látogató elmaradása, a mely megfosztja a nagy hadgyakorlatokat. De az országos érdekeink előtt ennek a látogatásnak is el kell hallgatnia. És ha ennek az elmaradt látogatásnak eredményeket fog köszönhetni a végsőkéig kavart politikai helyzet: akkor az elmaradt látogatás szomorúságát könnyebben viseli el a király nélkül maradt királyváró vidék is.

Az okos veréb.

Irta: Abonyi Árpád.

Midőn kifakadtak Hellaszban a rügyek és minden megindult nőni, össze-yülekezének a világokat megrázó Zeusz temploma közelében Hellász verebei is, hogy ők is örüljenek az új tavasznak és dicsérik lármas csiripeléssel menydörgő Zeusznak kegyét, aki a fákat és virágokat, de főleg a kukacokat, legyeket és buzának acélos magvait teremtette. Egyebekben pedig olyanok vallának Hellász verebei is, mint a mai kor verebei: igénytelenek, szürkék, éhesek, irigyek és felette szemtelenek.

A mindenható főisten nyugodtan hallgatta lármaüket. Mozdulatlanul ült fehér elefantsontból faragott hatalmas trónszékében, melyet remekbe formált az alkotó véső és előre nézett az ő jóságos szemével. Ezerötszáz font színaranyból öntött vakító palástjáról káprázatos ragyogással verődtek vissza a napsugarak; tekintete, melybe Hellász halhatatlan köfarsgója, Pheidias mester íblete öntötte az istenséget, nyugodt fensggel merengett a levegő kékségében.

A verebek egyre lelkesebb elragadtatással magasztalták az új élet gyönyöreit.

— Eoóé, Zeusz isteni ajándéka élet!

Be jó, ha kitáthatja csőrét a boldogító veréb és szabadon őrvendezhet szíve a mai kenyérmorzsanak, a mai buzaszemnek, a mai kővér kukacnak, melyekben benne van örökké

éhes gyomra számára a hólnapi táplálék biztató reménye is. Be jó, hogy megjött az ibolya, jácint Be jó, hogy ki lehet repülni a mezőre és ki lehet lopkodni az elkésve csirázó gabonaszemet is azon legyek és szunyogok mellé, melyekből többet száznál megemészt naponként egy klasszikus heilén verébnek a gyomra. És óh be jó, hogy Zeusz, a felleggyújtó, őket szerette főleg, midőn elvetvén a pöffeszkedő ember fajzat vétőjét, a föld zsiros beleit, a vizet és a levegőt megtöltötte roppant sok jóízű bogárával.

Az éktelenül lelkes csiripelés után, mely alatt mindannyian Zeusz főisten fenségeseen nyugodt arca felé pislogtak, egy spártai veréb indítványára elhatározták, hogy a dicséret és hála napjának kedves örömeit játékkal fejezik be. A spártai buvócskát indítványozott. Eoóé, éljen! zajongtak vidám lármaival a verebek és mindenik féllábon ugrált a nagy örömtől.

A klasszikus spártai erre elrepült és ügyesen elbujt egy virágzó bokor levelei mögé. A többiek keresni kezdték és öt perc múlva megtalálták.

Azután elbujt az Olympieion hátsó márvány följárójának lépcsői alá, kizavarván rejtékhelyéről egy helyes kigyókcskát, mely ijedten cikkázott tova a fűben. A többiek keresni kezdték és öt perc múlva megtalálták. Azután egyet gondolt a vakmerő és lám, be hallatlanul szemtelen spártai veréb: berepült merészen az Olympieion-ba és megbujt Zeusz főisten balszemének üregében, reszketvén ugyan

a félelemtől, de nem retirálván. A többiek azonban keresésére szédtek és öt perc múlva a főisten balszemének üregében is megtalálták. Ez méregbe hozta a spártait: hová a csudába bujjon, hogy meg ne találja az ott alatt?

— Kik jönnek ott lenn az uton? — kérdezte lepislogatva az Olympieionhoz vezető virágos utra.

— Emberek, emberek! — zsvajgott feléje száz oldalról is a válasz.

Emberek közeledtek az istenség temploma felé: tisztos vének, izmos, barna férfiak, hónál fehérebb, tűznél pirosabb tógákban, ifjak és gyermekek olajfaágakkal, rózsás arcu gyenge szűzek, a meztelenség ártatlan bájában, lilomszállal — imádni és hálaénekekkel magasztalni a földnek hatalmas alkotását és minden istenek fenségese urát: Zeuszt, a Határtalant. Az ünneplő menet megpillantásakor a spártai veréb csupán egy szempillantásig habozott, aztán kiterjesztette könnyű tyben a szárnyát és huss! . . . berepült az ünneplő gyülekezet közé. Itt találjátok meg, semmirevaló testvérek, gondolta elégedetten, miközben egy kilencvenesztendő agg polgár tógájának bő redői között ravaszul meghúzódott.

De bizony ott is kudarcot vallott. A többiek keresni kezdték és öt perc múlva a kilencvenesztendő agg polgár tógájának bő redői között is megtalálták.

... Kétezersháromszáz és hatvannégy esztendő múlva Hellász klasszikus verebelnek le-

A hadgyakorlatok helye.

(Lippa és Radna multjából.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 28.

A helyek között, a hol Magyarországon eddig nagy hadgyakorlatokat tartottak, talán egyiknek se volt oly érdekes történeti multja, mint a jövő héten kezdődő nagy manőverek központjának: *Lippának*.

Lippának multja közel hatszáz esztendőse. Még IV. Béla király építette, s egyik legnevezetesebb végvára volt a magyaroknak a Balkán felől jövő támadásokkal szemben. Mindazonáltal gyakran került török kézre; hosszú időn át külön basája volt a lippai várnak, Lippa pedig egy török *vilájet* székhelye volt. Mikor Szolimán török szultán Erdély ügyeinek intézését magához ragadta, Lippát Szapolyai János erdélyi fejedelemnek adta, s ezt a helyet tette meg az erdélyi fejedelemség székvárosává. Később, hogy Erdély felszabadult az oszmán járom alól, Lippa is a magyarokhoz került. A lippai basát, *Szeidi Alune-det II. Rákóczi György*, Erdély fejedelme megverte és tőle a várat visszafoglalta.

A török uralom nyomai ma is meglátszanak Lippán. A város piacán vannak ódon házak, a melyek egészen keleti stílusban épültek, csak a tatarozásnál érvényesült az európai építkezés. A régi várnak alig vannak marad-

Maros tulsó partján

József császár, a kolostor mögötti dombon emlék örökíti meg a látogatás tényét.

A bucsujáró helynek is régi, közel ötszáz esztendőse multja van; évente körülbelül száz-ezer ember keresi fel.

A legélénkebb szokott lenni a bucsu kisasszony napján: miután ez azonban még a hadgyakorlatok idejére esik, *Desseffy Sándor* püspök legutóbbi pásztorlevelében, mint megirtuk, fölhívta a híveket, hogy a bucsu meglátogatását későbbi ünnepre halasszák.

TÁVIRATOK.

A monasztíri konzul-sértés.

Konstantinápoly, augusztus 28. Azt a katonát, aki a monasztíri olasz konzult a gyaur szóval szidalmazta, kinyomozták és megfogják büntetni. Kinyomoztak továbbá egy katonát, aki egy olasz alattvalót, aki hivatalnok az orosz postánál, itt szidalmazott és megvert. Vizsgálatot indítottak, a melyen az olasz nagykövetség dragománja is jelen van.

A válság eseményei.

(A király visszajön Budapestre.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 28

A mai események közül a legfontosabb, hogy a király lemondott egy magyar, mint az ausztriai gyakorlatokon való részvételről, az angol király bécsi látoga-

közölte a miniszterelnökkel, hogy az angol királynak Bécsből való elutazása után már szeptember 3-án este, vagy 4-én reggel *visszatér Budapestre*, hogy a kabinetválság megoldásának akcióját folytassa. Délelőtt *Böhm-Bawerk* osztrák pénzügyminiszter jelent meg kihallgatáson a királynál.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: O felsége szombaton délután Bécsbe utazik, hogy *Edvárd* angol király ő felsége látogatását fogadja. A magas vendég elutazása után ő felsége visszatér Budapestre és szeptember 3-án délután vagy szeptember 4-én reggel érkezik ide. *Khuen-Héderváry* miniszterelnök szintén Bécsbe utazik, hogy e hó 31-én jelen legyen *Edvárd* király fogadásánál és az ennek tiszteletére adott diszebeden.

Khuen-Héderváry délelőtt tíz órától fél tizenkettőig volt fogadtatáson a királynál. A fogadtatás után *Héderváry* miniszterelnök a rája várakozó szabadelvű párti politikusok előtt kijelentette, miszerint őfelsége eltért abbéli elhatározásától, hogy a galicai és a délmagyarországi hadgyakorlatokon részt vegyen; ezután Bécsbe utazik, a honnét szeptember 3-án este, de legkésőbb 4-en reggel *visszajön Budapestre*. A miniszterelnök azon reményének adott kifejezést, hogy a válság a király visszatérése után el fog intézteni.

Wekerle kabinet?

A kombinációk között, a melyek a jövő kabinet megalakítására vonatkoznak, mellette *Apponyi* neve áll

Wekerle ugyan kijelentette, hogy megbízatást a kabinetalakításra, de a viselkedése tanácskosok, amelyeket folytat, ennek ellenkezőjét mutatják. Ugy hírlik, hogy *Wekerle* *Apponyival* már tárgyalt is. Azt is beszél, hogy *Lukács László* is *Wekerlét* ajánlotta a felségnek, mint a kabinetalakításra ez idő szerint egyedül alkalmas személyt. Azonban ma még mindez csak kombináció, biztosat egyáltalán nem tudni.

Sándor Pál indítványa.

A szabadelvű-párt végrehajtó-bizottsága ma este ülést tartott s ezen tárgyalás

török harcok idejéből. A két várról az a hír terjedve, hogy azokat a Maros vize mellett épült *titkos csatorna* köti össze.

Legutóbbára 1848-ban volt csata Lippánál, a miko *Máriássy* magyar honvédek osztrákok és oláhok Temesvár felől Aradra jövő seregét visszاسzorította.

Azóta is gyakran szól az ágyu Lippa alatt, de már békésebb eseményeket jelez. A város környékén van a tüzerek lövőtere, s a temesvári, lugosi, meg a nagyváradai tüzerek rendszerint itt, a kitűnő telepen tartják lövőgyakorlatokat.

Mária-Radnának, a hol *Ferenc Ferdinánd* trónörökös fog megszállani, már volt fejedelmi vendége: 1788-ban meglátogatta *Radnát II.*

származól a „hadi célra alkalmatlanná eszközölt“ (magyarul: kilyukasztott és faképnél hagyott) gellérthegyi citadella keleti oldalán gyülekeztek össze ünnepi kongresszusra. Az Erzsébet-sétány, a Városliget, az Orozky-kert, Tabán és Kőbánya legelőkelőbb patricius családi gyülekezésekként itt össze, hogy ki könyörögiék a nehéz jégverésekkel beálló nyárnak kegyelmes változását. Mi lesz gabazsem, kukac és bogár híján a szegény veréből? Szibarita vész. Tehát könyörögni, legények, hangosan könyörögni! Hátha megváltozik borus hangulata a természetnek.

Másfél órai buzgó könyörgés után, melyet az ellenséges ember gyalázatos lármának ítél és alig bár néha még ahhoz is, hogy beledunsztoljon az ilyen lármázó gyülekezetbe, a mai kor modern verebei a kongresszust szintén valamely kellemetesen örvendeztető játékkal óhajtották berekeszteni. Egy testes kőbányai veréb indítványára ők is a buvócskára szavaztak, felismervén ebben a módfelett szelímes társasjátékban őseik hagyományának kegyeletes tiszteltét. A testes kőbányai ajánkozott, hogy ő szívesen elbujik, csak találják meg.

— Megtaláljuk a ténsurat, csak rajta; — csiripelték a verebek.

Nem mindnyájan. Az Erzsébet-térik előkelően visszabuzdítottak. Ez igen rátartó verébarisztokrácia úgy gondolkodott, hogy e nali játékokban ők, kik szokva voltak hozzá, hogy az Erzsébet-sétányon hemzsező budapest-lipótvá-

hogy a válság megoldásán *Apponyi* ügyben *Khuen-Héderváry* miniszterelnök közel két órás kihallgatáson volt a királynál. A királynak ez elhatározása már azokban is, a kik a válság gyors megoldását egyáltalán nem hitték, új reményt keltett, s azt tartják, hogy ez forduló-pontot jelent a válság történetében.

Legújabb távirataink ezek:

Khuen a királynál.

Budapest, augusztus 28. O felsége ma délelőtt 10 órakor *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta. O felsége ez alkalommal

rosi uri nép feje fölött szárnyalván, farktollaik egyetlen legyintése után harminc forintos női kalapokat és tűneményesen kivasalt cilindereket tegyenek tönkre, nem vehetnek részt, mert az egész dologban nincs semmi „pikáns“. Az ember nem iránt való megvetésöknék látható jele itt nem harminc forintos kalapokra, hanem a poriasan közömbös anyafőldé hull, amely ugyan nem kiáltja el magát, hogy: „aj, mein Hut!“ hanem még örül, hogy egy-két fűszálnak tövére több bomló szénsavas nátrium jut. Tehát nem játszanak. És tehát nem hullatnak.

A többiek azonban nem törődtek velök s a játék elkezdődött. A kőbányai testest bebujt a Gellérthegyi oldalán levő sziklák közlé. A többiek keresni kezdték és öt perc múlva megtalálták. Azután elbujt a bástya „hadi célra alkalmatlanná eszközölt“ kapuja alá. A többiek keresni kezdték és öt perc múlva megtalálták. Azután bebujt a mérleg automata vastalpa alá. A többiek — ötperc múlva — ott is megtalálták.

A kőbányainak ekkor eszébe jutott ezredik ósapjának tizezedik ósapja: a spártai veréb.

— Hohó! gondolta diadalmasan — az öreg számár volt, én vagyok az okos veréb. Az öreg számár volt, mert figyelmen kívül hagyta a kort, amelyben élt; én ellenben okos vagyok, mert figyelembe veszem a kort is, amelyben élek. Bizonyos vagyok benne, hogy az emberek között, kik közé most én fogok elbujni, sohasem fog rám ismerni és rám találni senki. Szólt és kerek repült a Dunán, besu-

hant egyik nyitva feleltett ablakon egy dunaparti palota azon üveges részébe, amelynek ércete hátsó részét mutogatja meg csak a haza bölcsé.

A többiek erre keresni kezdtek és imé az öökké éhes, szürke és irigy modern verebet itt még a mai napig sem tudták megtalálni. Mindez pedig úgy hangzik, mintha divatból rég kiment, allegorikus mese volna, holott annak, a ki e szelid, de igaz ravaszkodást nem tudja, vagy nem akarja megérteni, csakugyan nem az. Nádudvari Tamás például még csak huszonnyolc éves fiatal ember volt és már nem akarta megérteni. Szülei — derék magyar emberek egy színmagyar vármegye patriárchális erkölcsű központjában — elképedtek a változásán, melyen a család „nagyreményű“ sarja rövid három év alatt az egyik (roppant mellékes, hogy melyik?) minisztérium „keblében“ keresztül ment. Csillagó lepkeének visszaváltozása hernyóvá — semmi. Fából vaskarika — gyerekjáték. Mindezen jámbor és képtelen naivságoknál különb tökélylyel és abszurditással emelkedett Nádudvari Tamás arra a magaslatra, hol élesen kiválik alkalmas talajon az önzés és határozott formát nyer külső és belső tartalmában az — okos veréb.

Holott ez a fiatalember nem volt okos. Csalahatatlan professzorai az egyetemen legalább azt mondták, hogy csak kerdődik, de nem termel, csak rág, de nem emészt, csak tanul, de nem tud. Ellemben lumpol és egyre-másra csip az absenciát és egymásra elhasal a politikai

alá vette Sándor Pál ismert indítványát, mely tudvalevőleg arra vonatkozik, hogy a liberális párt egy teljes értekezleten foglaljon állást a nemzeti követelések dolgában. A végrehajtó-bizottság hosszasan vitatkozott a levél fölött, s végre is azt határozta, hogy a párt elnökségének mérlegelésére bízza azt, hogy az értekezletet alkalmas időben összehívja.

Az indítvány felett tehát érdemleges döntés nem történt.

Ülés a kereskedők körében.

(A vasárnapi munkaszünet a megyében. — A kereskedelmi nyugdíj kérdése. — A kereskedők képviseletéhez kötése. — Baross Gábor emléke.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 28.

A nyári szünet végeztével, tegnap este népes választmányi ülést tartott az Aradi Kereskedők Köre. Tedeschi Viktor elnöklésével. Napirend előtt a budapesti tűzkatasztrófa által foglalkozás nélkül álló alkalmazottak ügyét tárgyalták, a miről már megemlékeztünk.

Ezután tudomásul vették a nyáron elintézt fontosabb ügyeket; a győri kereskedelmi ifjuság zászlószentelésére 10 koronát küldött a kör; egy panaszos beadvány folytán megkereste a borosebessai főszolgabírói hivatalt, mint elsőfoku iparhatóságot, hogy a járás területén a vasárnapi munkaszünet betartásáról gondoskodják; egy beteg kereskedelmi alkalmazottnak, a ki fürdön gyógykezelte magát, nagyobb segílyt folyósított. Az ügyvezető titkár bejelentette, hogy a kör módosított alapszabályai elkészültek, ezeket a közgyűlésen fogja tárgyalni a kör.

A kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíja ügyében megindított országos mozgalomra nézve több átirat érkezett. A budapesti Kereskedők Ifjak Társulata és a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete egyértelműleg magukávé tették az eszmét és tudatták, hogy az ősz folyamán megindítják az akciókat a nyugdíjalap gyűjtésére. A Nyitrai Kereskedők Társulata oly módon kívánna az ügyet megoldani, hogy a nyugdíj-kérdés a kereskedelmi betegsegítés dolgával egyesítettnek, s a kormány támogatásával országos kereskedelmi betegsegítő és nyugdíj-pénztár létesítettnek s a

melybe a kereskedelmi alkalmazottnak kötelező, a kereskedőknek facultativ lenne a belépés. A nyitrai átirat szerint ezzel eleje vétetnék annak is, hogy némely helyütt a kereskedelmi alkalmazottakat a kerületi betegsegélyző pénztárakba kényszerítik. — A kör választmánya kimondta, hogy a nyugdíj ügyet nem célszerű a betegsegítés kérdésével kombinálni, s megmaradt eredeti álláspontja mellett.

A kereskedelmi miniszterium a kiadásában megjelent könyvek és jelentésekből két kötetet küldött a kör könyvtárának, ezt köszönettel vették tudomásul.

A Nagyváradi és Biharmegyei kiskereskedők társulatának átiratát magáévá téve, elhatározta a választmány, hogy feliratot intéz a kereskedelmi miniszterhez az iránt, hogy a kereskedők foglalkozása — az iparosokéhoz hasonlóan — képezéshez köthessék.

A gyűlés során a választmánynak egy megnevezetlenül maradni óhajtó tagja 50 koronát adott a nyugdíjalapra. Tedeschi elnök ezenkívül bejelentette, hogy N. N. július 10-én 10-koronát adományozott a kör segélyalapjára, és 10 koronát a nyugdíjalapra. A segélylap összege ezzel 7031 kor. 31 fillér, a nyugdíjalapó 1550 kor. 16 fillért tesz ki.

Gedson János, a kör háznagyának indítványára kimondták, hogy Baross Gábor arcképét beszerzik és a kör dísztermében kifüggesztik. Végül több kisebb ügyet intéztek el.

Merénylet a keleti vonat ellen.

(A török gárdahadtest a vasúti összeköttetés felbontása miatt.)

Arad, augusztus 28.

Egy tegnap este érkezett hivatalos távirat alapján megirtuk-lapunk mai számában, hogy a Keleti vasutak bécsi üzemtársaságához érkezett drinápolyi távirat szerint a keleti vasutaknak Budapest és Bécs felől érkező gyorsvonatát éjjel Küleli Burgas állomás mellett leröptették. Hat ember vesztette életét, tizenöt ember, köztük a vasut három alkalmazottja, többek között súlyosan megsebesült.

A keleti gyorsvonat, mely minden nap délután 2 és fél órakor indul Budapestről, este 10 órakor Belgrádba, másnap kora reggel Nisbe és délebben Szófiába érkezik, a Budapestről való indulástól számított 24 óra alatt ér Sarembeybe,

ahol a keleti vasutak vonala kezdődik. Még 5 és fél óra hossza marad bolgár területen: este 8 óra 12 perckor érkezik Mustafa pasánál, török határhoz, 9 óra 48 perckor van Drinápolyban és este 11 órakor Küleli Burgasnál.

Ez az állomás Sarembey és Stambul feleuton van. A bolgár határtól 78 kilométerre van Stambultól 281 kilométerre esik. Főpont, mert itt ágazódik el a fővonalról a szárnyvonal, melyen a vegyesvonal néhány óra alatt érkezik Dedeagácsba.

Ez a szárnyvonal azelőtt csekély jelentőséggel bírt; csak arra szolgált, hogy Bulgária délnyugoti vidékeinek terményeit gyorsan juttassa a tengerhez.

De 1898. óta ez a szárnyvonal a török birodalomnak egyik legfontosabb stratégiai vonala; az a sinszál, mely Macedóniát és Albániát Konstantinápolyhoz fűzi. Akkor ugyanis Dedeagacsról vasutat építettek Szaloniklig és innét Monasztirig és így az anatóliai csapatok a török fővárosból 24 óra alatt Szalonikiba és onnét 10—12 óra alatt Monasztirba juthatnak, holott azelőtt a török fővárosból Szófián át Nisig kellett feljönnie annak, aki Uszkübbe és innét északra Mitrovicába, vagy délre Szaloniki felé menve akart Albánia, illetve Macedónia felé férkőzni.

Az európai török birodalom egyetlen stratégiai vonalát derekában roppantja szét, aki Küleli Burgasznál megszakítja a vasúti összeköttetést. A bolgár fölkelés tehát félelmetes ténnyé vált, ha oda tudott férkőzni.

(A török gárdahadtest a vasúti összeköttetés felbontása miatt.)

A merényletnek az a szenzációs következménye lett, hogy — mint egy konstantinápolyi távirat jelenti — a gárdahadtest 8 ik redif-zászlóalját mozgósították, ami a helyzet rendkívül komoly voltát mutatja, mert ezt a hadtestet csak szűkösben szokták mozgósítani.

A távirati iroda közli Konstantinápolyból tegnap kelettel: Pontos adatok szerint a királyi kiküldött szának partvidékéről Konstantinápolyba érkezett görög és mohamedán emigránsok száma 830. A török kormány gondoskodik a tartásukról. Az ökuméni patriarkatus is támogatja őket. Drinápolyi jelentések szerint a mozgalom területére további öt zászlóaljat és

— Hadd forrja ki magát a gyerek — mosolygott odahaza az édesapja — mi sem voltunk szentek az univerzitáson . . . ugy-e, Miska?

— Ez a Miska főispán volt. Szókimondó, derék, régivágásu magyar ur — de már fia a századnak és egyik tekintélyes, sőt kemény kereké az ugynevezett állami gépezetnek, amelynek összes tengelyeire felülről csurog a mindenható olaj. O méltósága tehát bölintott, de így szólt:

— Semmire se viszi a gyerek, majd meglátod.

— Jobb, ha most bolondul, mint később!

— Ez így volt a mi korunkban — válaszolt komolyan a főispán — a mai fiatal embernek egyáltalában nem szabad bolondulnia.

— Ugy . . . Hát mi az ördögöt csináljon?

— Csinálja meg a karrierjét! Ez mostan a fő.

— Majd hazahozom a fiut, elvételtem vele a Gyárfásék Málikáját és benyomom a gazdaságba. Ez lesz a karrierje.

A főispán nem mondta ki, hogy mit tart erről a karrieréről egy olyan uri birtokon, mely az idők folyamán, több rendbeli Kohn Mórok közreműködésével ezerről, háromszáz egynehány holdra csappant, de erre nem is volt szükség. Felkerülvén (benyomván) a miniszteriumba, a fiatal Nádudvari szédületes gyorsasággal változott vissza lepkéből hernyóvá, még pedig tipikus . . . s egy újabb vakmerő ugrással el-

hagyván a hernyót is: szárnyat bontott benne — az okos veréb. Mesés, hogy a levegőnek, mely aközpálya minden ketrecében más és más, mily hatalmas átalakító ereje van! A kén-sav, mely a legkonokabb roszdát is agyonmarta, nem olyan erős, mint ez a levegő. S annál erősebb, minél közelebb ér a „törékvő“ ifju a minden földi bőségek szarujához: a miniszterhez.

Nádudvarit egy véietlenül elejtett zsebkezdő juttatta közel a kegyelmes urhoz. Főlkapta e nem tulságosan vakító fehérsegű kelléket a földről és mélyeséges meghajlással nyújtotta át a kegyelmes urnak.

Lám — egy zsebkezdő. És egyéb semmi. Ára legfeljebb egy forint ötven krajcár, de ha ügyesen kapja fel a veréb és hódoló alázattal nyújtja át a kegyelmes tulajdonosának — fölér egy karrierrel. Mert, imhol, félév sem telt bele s a fiatal Nádudvari már ó exellenciája közvetlen közelében utasította hátra az audien-ciára jelentkező (nyomorult) parasztokat és vezette mézédés alázattal előre — soron kívül — a befolyásosabb és legbefolyásosabb . . . koldusokat.

Időközben annyira elborította lényét a nagy okosság, hogy egy igen udvarias és tünényesen korrekt levélben megirta atyjának, hogy „jövője érdekében“ nem veheti nőül Gyárfás alispán leányát, Málikát . . . bár öröklé tiszteletni fogja. Sir, vagy nem sir utánna a szegény leány — hahó! be mindegy a földnek, amely tovább forog . . .

Edes atya indulatosan csapta a levelet a kaszinó asztalára.

— Haszontalan fráter! — fakadt ki méltatlankodva.

— Nono . . . — dörmögött elgondolkozva a főispán — ugy látszik lesz valami a fiuból, majd meglátod!

Es lett. Sokkal gyorsabban, semmint állmodták volna. A rákövetkező évben fölcsatlakozt az országgyűlést és az új választásokon megalakult a század legdrágább parlamentje. Volt olyan mandátum is, amely megevett fél-milliót. Az összes hü pikszidáriusok, vazallusok és lakajok bekerültek. Bekerült kegyelmes gazdája segítségével Nádudvari is s az új parlament forrongásának mindjárt a legelső hetében féktelen lelkesedéssel és oly horribilis fráziskal tört lándzát gazdája és szeretett vezére mellett, hogy még a leggyakorlottabban csiripelő vazallusok is elámultak. Nini, hisz ez még jobban csiripel mint mi . . . Tessék, kutya teringette . . . ez aztán okos veréb!

Odahaza a kaszinó kártyaszobájában az öreg Nádudvari szinte restelkedve toltá félre a félhivatalos ujságot.

— Hogy lehet ezt a . . . beszédet megdicsérni . . . mormogta fejét rázva.

A főispán vállára veregetett. — Örülj, vén medve, örülj! Megjósolom: hogy miniszter lesz a fiuból, majd meglátod!

kom hegyüteget küldtek. A bolgár ha-
on lévő csapatokat is megerősítették és
bbi erősbítéseket küldenek, mihelyt mozgó-
csapatok érkeznék. Cserkeszkölbe, a dri-
lajet határán fekvő vasuti állomásra
csatálciai szandsak), melynek környékén egy
mitébanda bukkant fel és ott állítólag ke-
telenségeket követ el, Drinápolyból egy zász-
lój indult. Az a Drinápoly közelében fekvő
mohamedán falu, a melyet mint tegnap jelen-
tették, felgyújtották, Hatsitalise és Drinápoly-
tól északkeletre 85 kilométernyire fekszik. —
A komitébanda, mely állítólag 300,000 emberből
állt, elhagyta 340 ház közül 310-et és
sok falusi lakost öl meg. Kirkilissze környé-
kéről a falusi lakosság közül sokan a komité-
bandához menekültek. Azok a hírek, melyek
szerint egy komitébanda hatalmába ejtett Kir-
kilissze mellett egy teljesen ki nem épített
erődcsoportot és Kirkilisszét fenyegeti. Alapala-
nok. A Tirnovóban, Kirkilisszétől északkeletre
Tolyó mozgalomról, nem érkeznek hírek, mert
a távírvonal megzavartott.

Konstantinápoly, augusztus 28. A Külelu-
Burgas mellett elkövetett vasuti merényletről a
következő újabb jelentés érkezett: A merény-
letet akkor követték el, mikor a vonat Külelu-
állomáson állott. A harmadosztályú ét-
es konyhakocsit felrobbantották. Hat em-
et vesztette és 18 megsebesült, köztük öt
A posta, a sebesültek és az utasok
elati expressszel fog ideérkezni,

szavazzanak meg.
Páris, augusztus 28. A török nagykövet-
ghez a külelu-burgasi dinamitmerényletről
Konstantinápolyból érkezett távirat a merény-
bolgár bizottságnak tulajdonítja. — A
irat továbbá azt mondja, hogy a vonaton
többnyire nők voltak. A megöltek közt
és egy gyermek, a 18 sebesült közt 11
van.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* Rózsá Lili sikerei. A kolozsvári nemzeti
színházban tegnap este másodszer lépett föl
Lili, az aradi nemzeti színház prima-
ája s a Bob herceg címszerepében még na-
ob sikert aratott, mint vendégszereplése
ő estéjén. Alakításáról, mely ebben a sze-
repben a fővárosban is feltűnést keltett, az
összes kolozsvári lapok elragadtatással emlé-
keznek meg. Egyikük a következőket írja:

Huszka Jenő fülbemászó áriáit rég keser-
gik a kintornák s az utcagyerekek is nagy
idők óta fütyülnek a két világról szóló szomorú
dalt, — szóval a „Bob herceg” eléggé elnyűtt
operett ahhoz, hogy végkép lekerüljön a reper-
toárról. És íme Rózsá Lilinek második föléptére
hez az oly sokszor végignézett szindarabhoz
megtelt a színház s mondhatjuk, a vendég-
ívész nő Bob királyfija teljes mértékben ki-
teltette a legkényesebb várakozókat is. Paj-
táster, ügyes herceg volt Rózsá Lili s
alakítása épenséggel nem volt kópia a fősze-
p tulajdonos ábrázolásáról. Annyi új és ked-
ves vonást tudott behozni a kopott szerepbe s
játékában és táncában ismét annyi volt az ele-
venség és a tűz, hogy a közönség ki nem fo-
gyott a megismélt tapokból. Rózsá Lili ma
Nőemancipációban lép fel harmadszor a ko-
lozvári színpadon.

* Fölfedezett kuruc-dallamok. Csánády Vir-
gil, az Aradról elszármazott fővárosi zenetanár,
aki néhány nap óta Sümegen tartózkodik és át-
kutatta Darnay Kálmán muzeumában a Kisfa-
ny Sándor és Szegedy Róza régi írott hang-
jegykötetét, így írják nekünk, ezekben megta-
lálta a Rákóczi rég elveszettek hitt kuruc-
borzóját, melynek dallamát Jókai egy időben
redménytelenül kutatja és a melynek Jókai
mlékzetében fennmaradt egy útméhől írta

Strausz a Cigánybáró híres toborzóját. A Czinka
Panna dalaira emlékeztető toborzó az eddig í-
mert legszebb kurucnóták egyike. A kuruc-
borzó a Szegedy Róza leánykori kéziratában
maradt meg, melyet 1795-ben *Hungarika* cím-
mel irt le hangjegyzetében.

A budapesti tüzkatasztrófa.

(Temetés után.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 28.

Ma már a tüzkatasztrófa összes halot-
tai a föld alatt vannak, ma eltemették a
négy keresztény áldozatot, továbbá Spirá-
nét. Most már csak a vizsgálat van hát-
ra, hogy a katasztrófa történetét betetőz-
ze. A vizsgálat folyik, s a főváros mai
közgyűlésén is hangoztatták, hogy a vét-
keseknek talált egyéneket szigorúan fog-
ják megbüntetni, de a bűnösökre hatá-
rozottan még rámutatni nem igen lehet.
A katasztrófáról a legújabb híreink
ezek:

A főváros részvéte.

A székesfőváros törvényhatósága ma impo-
záns módon nyilvánította a részvétét az au-
gusztus 24-én történt rénes tűz-katasztrófa ál-
dozatai és hátramaradottai iránt.

Márkus József főpolgármester ma délelőtti
11 órára rendkívüli közgyűlést hívott össze,
abból a célból, hogy az áldozatok hátramara-
dottai a tüzkatasztrófában megsebesültek és a

gármester még kiemelte, hogy a jegyzőkön-
vet soron kívül azonnal fölterjeszteti kormány-
hatósági jóváhagyás végett.

Bemutatásra került ezután a helyettes pol-
gármesternek a segély nyújtására vonatkozó
előterjesztése, hogy a közgyűlés szavazzon meg
20,000 korona rögtöni segélyt s fogadja el azt
a pénzbeli fedezeti módot, a melyet erre a
pénzügyi és gazdasági bizottság kijelölt.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta a fő-
polgármester és helyettes polgármester javas-
lataiban foglaltakat.

A mai temetések.

A tűzvész nyolcadik áldozatát a szintén le-
ugrott Spira Samunét ma délelőtti fél tíz óra-
kor kísérték örök nyugalma helyére, a borzal-
mas szerencsétlenség sorsosai mellé. Ma reggel
ásták meg a nyolcadik gödröt, a melybe a sze-
rencsétlent elhelyezték. A végtisztességen is-
mét óriási közönség jelent meg. A szerencsét-
len véget ért özvegyasszonyt a halottasház kö-
zépso termében helyezték ravatalra. A gyászba-
borult családtagok sokasága szivettépő siránko-
zásban tört ki, a mikor dr. Weiszbürg Gyula
vallásnár megkezdte búcsuztatóját. A beszéd
elhangzása után az énekgyász dalokat
adott elő, s ezek hangjai mellett vitték a ha-
lottat a sírhoz. Itt Lazarus főkantor ismét zso-
lozmát énekelt, amire a koporsót a közönség
zokogása között lebecsajtották a sírgödörbe.

A tüzkatasztrófa keresztény áldozatainak
ma délután volt a temetése, a kerepesi-uti te-
mető halottas házából. A beszentelési szertartás
után négy órakor kezdődött s a három róm.

Márkus József főpolgármester hosszabb be-
széddel nyitotta meg a közgyűlést s a követ-
kező indítványt terjesztette elő:

1. Múltóztassék a székesfővárosunkat e hó
24-én ért katasztrófa felett, érzett mély fájdalom-
mának s az ez alkalommal gyászolókat ért
embertársaink hátramaradottjai iránt táplált
őszinte, igaz részvétenek a mai ülés jegyző-
könyvében kifejezést adni;

2. múltóztassék ő császári és apostoli ki-
rályi felsége iránt táplált legmélyebb hálának
és köszönetünk érzelmeit mai ülésünk jegyző-
könyvében megörökíteni és felkérni a minisz-
terelnök urat, hogy hálának és köszönetünk-
nek ezen megnyilatkozását ő felségének leg-
magasabb tudomására juttatni sziveskedjék;

3. múltóztassék a helyettes polgármester
urnak az ezen tüzeset alkalmából ezideig tett
intézkedéséről teendő jelentését meghallgatni;

4. múltóztassék a pénzügyi és gazdasági
bizottmánnak és tanácsnak a katasztrófa ál-
tal közvetlenül sujtott embertársainak anyagi
támogatására vonatkozó javaslatát tárgyalás
alá venni.

A főpolgármester ezek után átadta a szót
Matuska Alajos alpolgármesternek, aki jelen-
tést tett azokról az intézkedésekről, melyeket
a hatóság eddig is már megtett, valamint azok-
ról, miket a jövőre való tekintettel még tenni
szándékozik. Az eddigi intézkedések, és hogy
Faller tanácsnok rögtön megindított szigoru
vizsgálatot, már ismeretesek. Kijelentette to-
vábbá a polgármester, hogy valószínűleg már
a jövő rendes közgyűlésen fogja előterjeszteni
a vizsgálatról szóló jelentését. Kiltatásba he-
lyezte, hogy a kerületi mérnökök szolgálati
utasítása oda fog módosítani, hogy nagy áru-
házakat stb. ne csak évenként egyszer, hanem
többször megvizsgálni kötelesek; ugyszintén
módosítani fogják az építési szabályrendeletet
abban az irányban, hogy a Párisi Áruházhoz
hasznos raktárak vagy üzletek telepengedély-
hez legyenek kötve. A polgármester jelentését
egyhangulag helyesléssel vették tudomásul.

Szavazás előtt az előterjesztett javaslat-
hoz Székely Elek (ellene) és Morzsányi Károly
(mellette) szoltak, mire a közgyűlés az egész
előterjesztést egyhangulag elfogadta. A főpolgá-

katékát és Beer Ilonát az erzsébetvárosi plé-
Vilmos... szentelték be, míg Proksáné
bánya részéről... egyház lelkesze
Német Terézt az evangélikus...
búcsuztatta el. Az áldozatok temetését a szé-
kesfővárosi tanács megbízásából Földváry fő-
jegyző rendelte meg az entreprise intézetnél,
mely a hullákat még az éjjel átszállította a
boncoló intézetből a halottas házba, melynek
nagytermében tették mind a négy koporsót
igen szép ravatalra. A halottas házban egész
nap rengeteg nagy számú közönség járt kelt
és a koporsók körül szivet megrázó jelenetek
játsozódtak le.

A miniszterelnök adománya.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterel-
nök a következő levelet intézte a Kereske-
delmi Alkalmazóak Országos Egyesületének
elnökéhez:

„Tekintetes Elnök Ur! Mélyen megindítva
azon nagy szerencsétlenség által, melyet a Pá-
risi Nagy Áruház égése okozott, és azon su-
lyos helyzet által, melybe az áruház volt alkál-
mazottjai jutottak, indítatva érzem magam a
kereset nélkül marad személyzet felségítésére
kétszáz koronát a t. Elnök urnak mellékelve
megküldeni.

Együttal megküldöm Lwow orosz fő-
konzul által ugyanezen célra adományozott száz
koronát és kérem, hogy az ezen összegek átvé-
telét elismerő idezárt nyugtát aláírva a minisz-
terelnökséghez beküldeni sziveskedjék.

Budapest, 1903. augusztus hó 24-én.

Khuen-Héderváry.”

A Kereskedelmi alkalmazottak országos
egyesülete kebelében alakult segélyző bizott-
ság, az eddig beérkezett segélyeket és elsősor-
ban O Felsőge adományát hónap szombatod.
u. 8. órakor fogja kiosztani az egyesület An-
dráffy-ut 13. sz. a helyiségében.

Goldbergerné utolsó percei.

A tűz színhelyén ma reggel jelentkezett
egy... , aki a tűz ki-
tört... , halig. A követke-
zők...

Gold

ismerem és amint az urnő az ablaknál megjelent, rögtön felismertem. Az erkélyre jött ki és onnan iparkodott letekintve megtudni, hogy mi történt, mert az első percekben csak a füstöt látta és a zajt hallotta. Ugyilászik felismert valakit az áruház alkalmazottai közül, a kik többen az épülettel szemben levő járdára menekültek.

— Mi történt? — kiáltotta le ennek a lakosnak, de senki sem válaszolt kérdésére. Mindenki úgy el volt foglalva, mindenki meg volt rémülve; úgy, hogy nem is vette észre a boldogtalant.

— Lenna van a férjem? — kiáltotta újra. Ekkor én az egyik alkalmazottnak léptem (még nem tudtam állani, hogy ezt ne tegyem) és kérdeztem tőle:

— Benn maradt az urnő férje?

— Nem, szót nekem a megkérdezett.

Erre én torkom szakadtából kiáltottam fel az asszonynak, aki pongyolában volt, de aki akkor még egészen nyugodt magatartást tanúsított.

— Lejövök! kiáltotta le Goldbergné és a lakásba vissza ment. Akkor azonban már a II. emeletre is átharapódzott a tűz, éppen az ő lakása alatt.

Egy-két perc múlva Goldbergné újra megjelent az ablaknál. De akkor már nem volt nyugodt. Arcán a rémület kifejezését lehetett látni. Jobb karján egy sötét öltönydarabot tartott (valószínűleg a kabátját), de ezt ellökte. Mögötte több személy állott; nők voltak.

— Nem lehet, nem tudunk lejönni! Segítsenek.

Ekkor a tűzoltók már az oltáshoz fogtak és miután a tűz már a legfelső emeletre is átharapódott, a mentőponyva után néztek.

Mikor megérkeztek a ponyvával, kürtszóval jelezték, hogy le kell mindenkinék ugrania, hogyha meg akar menekülni. Egy tűzoltó tiszt — nem tudom, hogy kicsoda — csendre intette a közönséget és harsány hangon kiáltotta fel az emeletről:

— Mentőponyvát feszítettünk ki. Mindenki ugorjék le, aki meg akar menekülni. De nézze előbb, hogy merre áll a ponyva!

Elsőnek az I. emeletről ugrott le valaki. Aztán sorba jöttek a IV. emeletről, az I. emeletről, Spiráék lakásából egy asszony (Spira Samuné), megint a negyedik emeletről egy férfi.

Goldbergné háromszor is megjelent az ablakba, de nem mert leugrani. Háromszor is oda lépett az ablakhoz, kinézett rajta, visszatért a szobába. Háttal állt az ablaknak, a mikor egy nő (Mátyás Gizella volt) hirtelen kihajolt és leugrott. Ez szerencsésen a ponyva közepére esett. Ő volt a hatodik, aki leugrott. Utána jött Goldbergné.

A szegény asszony szemeit betakarva állott az ablak előtt egy darabig és aztán hirtelen kilépett az egyik lábával az ablakra és elbocsátotta magát. Es ez volt oka annak, hogy nem esett a ponyva közepére, hanem melléje.

A szerencsétlen nő megfordult egyszer a levegőben és aztán a ponyva szélére esett. A nagy zuhanástól a ponyva leért a földig és a szerencsétlen nő így ütötte magát agyon. Vézó testtel feküdt a földön, amikor két uriember ugrott hozzája: *Körmöczy Zoltán dr. fogorvos és Kammermayer Gábor kárpitosmester* közvetlenül mellette állottak. Ezek az urak elakarták kapni, de nem sikerült nekik, mert éppen melettük esett le. Mind a ketten azonnal telemelték a haldokló asszonyt, és karjukra emelve a Rókus-kórházba vitték, ahol *Körmöczy dr.* azonnal megvizsgálta sebeit, de már nem lehetett segíteni rajta. A szegény asszony *Kammermayer* karjaiban halt meg. Homlokára a rémület és a halálküzdelem izzadságot csalt ki.

Márkus Margit koszorúi.

A tegnapi temetésen a legtöbb koszorú a *Márkus Margit* koporsóját borította; koszorut küldtek a többi közt sírjára kesergő társnői és tanárai, továbbá a Berlini Biztosító Társaság, a melynek az elhunyt bátyja, a tűzhalálból megmenekült *Márkus Árpád* is hivatalnok, az intézet külön koszorút küldött özvegy *Márkusné* koporsójára is. Koszorut küldött a budapesti *Bing* család, továbbá *Bing Ferenc* budapesti banktisztviselő, aki *Márkusé*nál la-

kott. Pár órával a rettentő tűzvész szomorú áldozatainak elhantolása után, kegyeletes és nemes megemlékezés jött Gossensassból, *Küry Klárától*, aki édesanyjával ott tartózkodik. A megemlékezés egy óriás méretű koszorú, szalagján ezzel a felirással:

Az áldozatok emlékének, a legmélységesebb gyász érzésével, Küry Klára.

A nagy művésznő koszoruját a virágjában lehullott *Márkus Margit* kora sírjára helyezték.

A halottas házból szivettélő jelenetek folytak le. A kis *Márkus* leány nővére zokogva, ájultan borult a koporsóra és egy ott lévő orvos térítette ismét eszméltre.

A Rókusban.

A Rókus lakói, a kik a tűzkatasztrófában megsérültek, mind a négyen javulófélben vannak. *Spira Adél* álkapsát ma délelőtt operálta meg *Körmöczy Zoltán dr.* s a beteg délből már egész könnyedén evett. Látogatóitól mindig az édes anyjáról kérdezősködik és mindenki által csókolgatja. Ma azt mondták neki, hogy a dologkórházba szállították, mert eddig mindig ő akarta meglátogatni. Mellette ül hűséges cselédjük, *Korbinyi Emma*, akit megkértek, hogy maradjon még benn nála néhány napig. *Glück Sándor* már fenn járkal és szivarozik; *Mátyás Gizella* még fekszik, de ő is jobban van.

A király nem jön Lippára.

(A letűvott királyvárás.)

— Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 28.

A király fogadtatására Lippán és Ujfalun tettek, ma leverő hír zavarta meg. Ma délután megérkezett a híre annak, hogy a király nem jön Lippára és lemondott a délmagyarországi hadgyakorlatokról való részvételéről. A hír, a melyet az *Aradi Közlöny* fél hétkor külön kiadásban adott közre, nagy meglepetést keltett. Napok óta jártak ugyan a lapokat a kombinációk, hogy a király a politikai válság miatt a magyarországi vagy az ausztriai gyakorlatokról el fog maradni; azonban miután a király lippai fogadtatására nézve az előkészületeket nem hagyták félbe, azt hitték, a lippai látogatás még sem fog elmaradni. Most azonban már egészen bizonyos, hogy a király nem jön el, mert az időben, a melyet a naggyakorlatokon töltött volna, Budapesten lesz, a hol a válság ügyében kihallgatásokat tart.

A hadgyakorlatok e szenzációs fordulatáról a következő tudósítást vesszük.

Az utolsó előkészületek.

Ma délig még minden jel arra mutatott, hogy a látogatás nem marad el. A legutolsó információk szerint a király szeptember 4-én reggel öt óraker Aradon át érkezett volna meg a mária-radnai állomásra.

Ma estére a gyorsvonattal várták Radnára az udvari lovakat, köztük ő felsége kedvenc háta lóva, melyen a királyi gyakorlatokat tekintette volna meg, holnapra pedig külön vonaton az udvari személyzetet.

A temesujfalusi *Zselénski* kastélyban befejezték a király lakosztályának szánt szobák berendezését, a melyet vasárnap tekintettek volna meg mindazok, a kik erre a lippai községhezán engedélyt kaptak. Temesujfalun, nincsen ház, nincs egy vískó, a mely ne lenne kiadva, többnyire előkelő katonai és udvari vendégeknak. A mária-radnai állomáson is készen vannak már körülbelül a tribünök, a melyeken

a közönség a király fogadtatását néznie volna végig.

Holnapra jelezték, hogy a Budapesten állomásozó 16. huszárrezd ötvenhárom emberrel Aradra érkezik és ismét egy napi pihenő után Temesujfalura megy, a hol a főhadiszállás a király mellett, mint törzslövasság fog működni. Ma Aradon jártak a huszárok, kvartélycaiói és megtették a szükséges intézkedéseket.

A lippai állomáson elkészült a díszes sátor, a mely a király ünnepélyes fogadtatására volt szánva s itt üdvözölte volna a királyt *Molnár Viktor*, Temesmegye főispánja a notabilitások élén.

A király nem jön.

Ma délután az aradi máv. üzletvezetőséghez távirat érkezett, a melyben a kabinetiroda tudatta, hogy a király lippai látogatása elmarad, a minél fogva mindazon intézkedéseket, a melyeket a látogatásra fogantatosítani akartak, nevezetesen: az udvari és külsvonatok rendezését stb. mellőzzék. A távirat egyben intézkedett, hogy az udvartartás azon felszereléseit, a melyeket előre küldtek Temes-Ujfalura, szállítsák vissza.

A táviratot *Krenner Vilmos* Máv. üzletvezető-helyettes körülbelül négy óraker vette kézhez, és annak rendelkezéseihez képest azonnal megtette a kellő intézkedéseket.

A hadgyakorlatok színhelyén tegnap még semmit sem tudtak erről; a temesujfalusi kastélyba estig hivatalos értesítés nem érkezett.

Hivatalos jelentés.

Az esti órákban fővezetkezők

galicziai magyarországi hadgyakorlatokon való részvételéről.

Ez a hír előre volt látható, mert a király szeptember 3-án vagy negyedikén Budapestre érkezik és a politikai válság ügyében újabb kihallgatásokat tart. Miután szeptember 4-én kellett volna a király Lippára érkezni, kétségtelen volt, hogy a király nem fog a délmagyarországi hadgyakorlatokon résztvenni. Egy eshetőség még let volna, hogy t. i. a lippai látogatás egy, esetleg két napi halasztást fog szenvedni. Azonban az újabb jelentés, a melyet fönnbibi közre adtunk ennek a kombinációnak is alapját veszi.

A hadgyakorlatok előkészületei.

A lippai hadgyakorlatok ez által pusztán katonai jelentőségű, kevésbé parádés eseménynek válnak. A hadgyakorlatok előkészületei sérenyven folynak. A temesvári cs. és kir. 7. hadtest parancsnoka már minden előkészületet megtett a hadtestgyakorlatokra. Kirendelte hadtest tudósítóit: *Bífl Ferenc*, *Bartha Lajos* vezérkari főhadnagyot, döntnökökül *Hugecz Ernő* cs. és kir. vezérőrnagyot, *Pokorny Alajos* ezredesi főhadnagyot, *leaum Árpád* vezérkari századost, a hauer távbeszélőosztály parancsnokául *Schammel* Ferenc főhadnagyot, a tábori csendőrség parancsnokául *Dumbovics Emil* századost, végül a hadtest-főhadiszállás parancsnokául *Höffner* István főhadnagyot.

A hadgyakorlatok vezetősége az egész gyakorlat alatt nagyon kiméli a legénységet. Korai kivonulásokat tartanak és mire nagyobb lesz a hőség, már visszavonulnak a csapatok. Ugyanakkor, mint a honvédelmi miniszter a múlt ten több száz métermázsas cítronsavat készített a hadgyakorlatok vezetőihez, a hivással, hogy a cítronsavat osszák széjje.

dőről érkezett, terhére lehetne. A megyés püspök hálás sorokban mondott köszönetet a királyi kegynek eme ritka nyilvánulásáért és egyszermind jelentette, hogy a szent misét Temes-Ujlun Hold Ádám odaváló plébános fogja szolgáltatni. *Dessewffy* püspök most üdülését titkára, *Pacha* Agost pápai kamarás kíséretében a magas Tátrában fogja folytatni, a honnan csak a jövő hónapban tér haza Temesvárra. Miután azonban a király nem jön Lippára, a temesújfalui misén csak a katonai celebritások, esetleg *Ferenc Ferdinánd* trónörökös fog részt venni.

— **Institóris Kálmán polgármester** ma érkezett haza Karisbad fürdőből, ahol szabadságidejéből öt hetet töltött el. A polgármester ma délután apateleki szállójába utazott, honnan hétfőn tér vissza s ugyanakkor elfoglalja hivatalát is, melyet távolléte alatt *Varjassy Lajos* polgármester-helyettes vezetett.

— **A dandárparancsnok megerősítése.** A király szeptimányi *Skrinjár* Mátyást, a szegedi honvédszáz lovas dandár ideiglenes vezetésével megbízott ezredest, ezen minőségben megerősítette.

— **Radu püspök beköszöntője.** *Radu* Demeter, a nagyváradi görög katolikus egyházmege új püspöke körlevélben tudatta székfoglalóját *Aradvármegye* törvényhatóságával, a melynek területéből egy rész az ő egyházmegyéjéhez tartozik. A körlevél egész terjedelmében a következő:

Tekintetes Törvényhatóság!

O császári és Apostoli királyi Felsége folyó 1903. évi május hó 10-én kelt legfelsőbb elhatározásával méltóztatott engem nagyváradi gör. szert. kath. püspökké legmagasabb rendben kinevezni. S miután ő Felsége ezen főkegyuri tényét a római Apostoli Szentszék részéről f. évi július hó 25-én tartott pápai konzistoriumban nagyváradi gör. szert. kath. püspökké történt praeconislatásom is közölte püspöki székemet, f. évi augusztus hó 16-án elfoglaltam s ezáltal jogilag is tényleg átvettem a nagyváradi gör. kath. egyházmegye kormányzatát.

Midőn erről nemes *Aradvármegye* közönségét tisztelettel értesíteni szerencsém van, bátorkodom egyben főpásztori működésemmhez a Tekintetes Törvényhatóság jóakaratu működését és hathatos támogatását is kikérni. Mélyen meg vagyok ugyanis győződve arról, hogy a közhatalóságok jóakaratu támogatása mellett főpásztori tevékenységem nemcsak egyházzamra eredményekben dusabb lesz, hanem ekként hatáskörömben még inkább leszek képes szeretettel hazánk jólété és felvirágzása érdekében is közreműködni.

Fogadja a Tekintetes Törvényhatóság kiváló tiszteletem kifejezését.

Nagyvárad, 1903. augusztus 24.

Dr. Radu Demeter,
nagyváradi gör. szert. kath. püspök.

Miután egy román püspök átiratáról van szó, konstataljuk, hogy ez az átirat sokkal hazafiasabb hangu, mint *Papp I. János* aradi román püspöké, a mely annak idején Arad város közgyűlésén oly meütközést keltett.

— **Huszonnyolc koszoru.** Egy Fiumében élő magyar munkás: *Sárvári* József fogadalmához híven minden esztendőben száz babérkoszort helyez el a szabadságharcunkban elesett magyar honvédek sírjára és emlékköveire. A koszorukat Fiuméből hozza s felkeresvén az ország különböző helyein a 48-as emlékeket, sajátkezűleg helyezi el azokon a honfiai kegyelet szimbolumait. Ma Aradon volt *Sárvári József* s a mi városunkban huszonnyolc babérkoszort helyezett el a vértanuk szobrára, az aradi honvédsírookra s a vesztőhelyen felállított emlékszoborra.

— **Uj minorita.** A minorita rendház aradi kápolnájában *Egger István* növendék holnap reggel tesz esküvel megerősített ígéretet, hogy a jövő év október 1-én elhagyja a nemes intencióinak ma-

gát mindenben, a világ hiúságairól s vagyonról lemondva, aláveti.

— **Krivány tuskáni villája.** A megye sikkasztójának *Tuskán* fürdőbeli villája, melynek szépségét tulajdonosa virágkorában külön e célra készült anzikszkártyák hirdették — *dobra került.* Elárvereztette a megye, hogy ennek vételárával is apadjon valami keveset az a tenger pénz, melylyel Krivány az árvakasszát megkárosította. Tegnap tartották meg az árverést, melyen a vármegye képviseletében *dr. Köpf János* t. megyei ügyész vett részt. A licitáción maga *Aradmegye* volt a legtöbbet ígérő: *Köpf János dr.* 12.500 koronáért a megye számára megvásárolta a tuskáni Krivány-villát. Az árverésről végzésileg értesítették az aradi törvényszék fogházában *Krivány Jánost* is, aki kedvenc nyaralójának sorsáról egykedvűséggel vett tudomást. Hozzászólt már ezekhez a bírói aktusokhoz s mostanában különben is fontosabb dolga van: festi a bevonuló rabok fejtábiát.

— **Változások a csanádi egyházmegyében.** A megyés püspök az alábbi segédleikészeket disponálta: *Schiller György*öt Dolácról Mezőhegyesre, *Bojdisz Miklóst* Dombegyházáról Dolácrá, *Kiss János* Mezőhegyesről Glogováczra, *Bajcsi János* utjonnan felszentelt lelkész Dombegyházára és *Wittwer Miklóst* Glogováczról Nagybecskerekre.

— **Arad és a tüzkatasztrófa áldozatal.** Az *Aradi Kereskedők Köréhez,* a budapesti tüzkatasztrófa által keresetnélkülivé lett kereskedelmi alkalmazottak javára, ujabban a következő adományok érkeztek:

<i>Bing Vilmos</i>	20.— kor.
<i>Voitek és Weiss</i>	5 — kor.
<i>Leopold Adolf</i>	5 — kor.
<i>Posgay Lajos dr.</i> főorvos	4.— kor.
<i>Havas Sándor</i>	2.— kor.
<i>Bleier Mór</i> hirdetési irodája	2.— kor.
<i>Kohn Izidor</i>	2.— kor.
<i>Josefovits Adolf</i>	1.— kor.

A tegnapi összegyűlt összeget: 185 kor. 20 fillért ma küldte az *Aradi Kereskedők Köre* a segély-bizottságnak Budapestre. A mostani adakozásokkal együtt a gyűjtés összes eddigi eredménye 226 kor. 20 fillér.

— **A király vacsorája.** Minap beszéltek el: hogyan él a király; de közleményünkéből kimeradt a király vacsorája. Azokat, a kik egy királyi vacsora fogalma alatt sok mindenféle jóra gondolnak, meg fogja lepni, hogy a magyar király évek hosszú sora óta nem vacsorált egyebet egy köcsög fölzetlen aludttejnel. Mielőtt nyugalomra tér ő felsége, este nyolc és kilenc óra között szolgálják föl neki az egyszerű vacsorát s ezt a felség soha sem szokta visszatüsitani. Kilenc órakor rendszerint ágyban van már a király s nyugodt, mély álmod alszik reggel öt óráig, mikor belső komornyikja fölébresztí. Nyolc órát alszik, nyolc óra hosszat dolgozik íróasztalánál s nyolc órája marad sétára, kiballgatásokra és étkezésre. Más, a ki annyit dolgozik, mint ő, aligha érné be vacsorára egy köcsög aludttejjel.

— **Ujtelep piactai.** A vasut környéke szerencsétlen a piaccal. Rég idő óta fáradoznak a környék lakosai, hogy a *Boros Béni-térre* piactot kapjanak, s most, hogy mozgalmuk eredménynyel járt s a városliget szomszédságában a mikalakai oláh és a glogováci sváb asszonyok piacti árukkal naponkint kipakolhatnak, megszületett egy másik, engedély-nélküli zugpiac is, mely a nagyváradi-uti Dengli-ház udvarán ütött tanyát. Emiat aztán nagy a panasz most az ujtelepi lakosok egy része között, mert a Dengli-házbeli zugpiac, ahol helypénzt nem kell fizetni, elvonja a forgalmat a *Boros Béni-téri* engedélyezett piactól s így félni le-

het, hogy ez az elődje sorsára fog jutni: pártolás hiányában újra megszűnik s az ujtelepi megint piac nélkül maradnak. Ezért most ugyanazok, akik a piac-engedélyt a *Boros Béni-térre* kieszközölték, panaszzsal a főkapitány elé járulni, hogy már egészségügyi szempontokból is tiltsa a udvaron tartani szokott piactot.

— **Vasuti katasztrófa Olaszországban.** Nebő! táviratozzák: *Pasian* *Stavonco* és *Cop* állomások között egy katonaszállító vonal szeütközött egy tehervonattal. Ez alkalommal több ember, köztük egy tiszt életét vesztett többen megsebesültek. A helyszínére segítség küldtek. A vonatösszeütkezésénél többek között egy kapitány életét vesztette. Híre hogy 80 ember megsebesült, köztük többnyosan 45 sebesültet ide hoztak. A mentmunkálatokat a katonaság és a *Vörös Kéz* nyomban megindította.

— **Elásott csecsemő.** *Galambo* Rózi, kü női cselédeleány ma, mint tudósítónk írja letegedett s hogy szűgyenét eltitkolja, szernek alig napvilágot látott titkos gyümölcs egy kis skatulyába téve, a kert egy zugab elásta. Azonban a vele szolgáló hetes megyelte a fiatal anyá kegyetlen cselekményét, miután a rosszul elrejtett deliktumot kiásrögtön a szolgabíró hivatalba vitte. A ható a bűnös leányt — annak beteges voltá tekintettel — nem tartóztatta le.

— **A Jugend válasza.** Tudvalevő,

müncheni *Jugend* egy ocsmány Magyarországra egy kegyetlen gét, a melyre megsebesült.

ve a verset a következőkpek:

Tecremté.

Magyarhon, mely sok pártviszálykodást
Legjobbait sárral dobálta meg,
Magyarhon, ahol minden utcagyerek
Ócsárolja a huncut németet.

Magyarhon, ahol képpen és írásban
Gyaláznak bennünket a léhütök,
Ez a Magyarhon most dühtől me,
Mivel a Jugend megficskázta őt.

A kávések, mint megannyi hiéna,
Boszubizottsággá átvedlenek,
Szióják a lángot, hogy annak tüzer
Jugend-autodafét rendezzenek.

Sikerrel járt szöszátyárok
Lám Khuen gróf, a büszke hazafi,
Kiszenvedése végső perceiben
Sietett bennünket kitiltani.

Szegény Magyarhon! a dühöd szánalm
E müharag bizony csak Wurst nekün)
Egész Európa a hasát tartja,
De legjobban mégis mi nevetünk.

Ez a vers kész cáfolata azoknak,
bizonygatták, hogy a Jugend szelleme
termek, amelyet kár volt ezért a kis
kedésért a magyar publikum álvonni. A hol ilyen versek terem
szellemre bajos hivatkozni.

— **A cár római utja.** A cár római vonatkozólag a milánói *Corriere della* *St* tervári levelezője egy előkelő orosz polití beszélgetést folytatott, a melyben főleg római utazásáról volt szó. Az orosz államnyilatkozata szerint a cár csak késő ősszel Rómába menni. Már májusban készült a látogatásra, de a cárné betegsége megalozta ebben. Most a cárné is elkísérte jében. Gróf *Lamsdorff* külügyminis *Plew*we belügyminiszter megy a cávelezőnk arra a kérdésre, hogy az kodó a Vatikánban is tesz-e látogatvetkezőképen válaszolt az orosz „Diplomáciai ügynökünk *Gaborstov* te a cár látogatását a szentatyána

ez a hír nagyon megörvendezett. — A Vatikánban teendő látogatást már XIII. Leó életében elhatározták, aki a cárnak barátja volt a lengyel klérus agitációját mindig a lehető módon megfékezte. On tudja, hogy a pécsi nunciatura az elhunyt papának régi ükünk volt azt remélni, hogy X. Kelemen fogja elődjének békés politikáját. De a pápa különben is nagyon ellenséges szemmel néz egy intranzigens pápát. A — folytatta a államférfiu — három napig ad Romában természetesen a Kvirinálban. Az még nem bizonyos, hogy részt vesz-e helyi vizeken tartandó flottagyakorlatokon.

Tüz Buzsákban. Ma délelőtt egy órakor aradi határban lévő forrai-nagybuzsáki pusztá- mely gróf Zselénszki Róbert tulajdona, a régi birtok Zsigmond bérlőnek egy asztag buzája tűz, a mely a négyezer keresztből álló buza-asztagot elhamvasztotta, a cséplőgépek és a kárjából keletkezett. Az oltási munkához ki- mutat az arad-gáji önkéntes tűzoltó-kar és a forrai-tűzoltók. Az elégett asztag, mely 2500—3000 korona értéket képviselt, biz- sítva volt.

Rémhir a fővárosban. Budapestről írják: ma reggel az a hír riasztotta fel a főváros kö- zönségét, hogy az összekötő vasúti hid lesz- aadt. A hírt rémesebbnél-rémesebb részletekkel a hírt népszerűsítették. Így azt beszélték, hogy a leszakadás- er a gyorsvonat robcogott át a hidon, amely a- nába zuhant, más hír szerint több embert a- gyon a leomló vas alkatrészek. Száza- dtak a hidhoz az izgatott emberek, a- nyebbült szívvel látták, hogy a rém- reg vashid szil- arról is beszél- uti hid sza-

Röpirat egy tizenéveses flu ellen. A röpirat került ki a minap Nagyvá- Szent László társulat nyomdájából. Egy

egy 14 éves fiú, **Kálmán György** el- eset előzményeiről sokat írtak annak A Feldmann-féle uszodában szerencsét- történt. Iskolás fiukkal volt tele a víz, volt az eset hőse **Kálmán Gyuri** is. bbiakkal, a kis **Alvinczy Loránttal**, a al is viaskodott. Ennek a viaskodás- omoru vége lett. **Kálmán** oly szerencsét- apta el **Alvinczyt** a vízbe, hogy kitörte egész életére nyomorék lett. Előbb n hónapokig nyomta az ágyat. Apja, **Al- Sándor** tanár, gyermekét Budapesten a Dollinger-féle szanatóriumban a- lépült, de a végzetes fürdés-

at. A láb nem volt helyreál- kis diák azóta egyik lábára bicog. Sándor természetesen kártérítést kö- gy legalább a megélhetést biztosítsa árva fiú hozzátartozói azonban, első ámjá, rendkívül szűkkeblően visel- hogy a büntető eljáráson kívül is lett a dologból. Az elkeseredett piratban mondja el az ügy történe- rül izgatott lelkiállapotának tulajdo- hogy a hatóságokat igaztalanul támad- s látt valószínűleg sajtópert fognak el- ti. Súlyos vádakhoz hoz fel a fiú a- Sulyes Antal bankigazgató és ügyvéd- dr. ellen, a kik a méltányos- szultatták, noha **Kálmán György** meg nagyon vagyonos. A röpiratot uti bocsátotta nyilvánosságra a szerzője, minü, hogy a legközelebbi napokban közléseken fog forogni.

Öt éves apagyilkos. Nyitráról táviratoz- a nyitrai megyei **Tomocz** községben **Polla-** István ottani erdész fogolyvadászatra ment kora reggeli órákban. Otthon meghagyta diának, hogy ebédjét küldjék el hozzá az- am akarja a vadászatot félbesza- zleren- eral- orosz u. politikai- abédjét fogyasztotta, a kis- lüben heverő fegyvert; ját-

szani kezdett vele, fölbuzta a kakast, de az a kis fiu erőltlen kezéből visszapattant, a fegyver elsült s a serétek az erdész tüdejébe furódtak. A szerencsétlen ember néhány óra alatt meghalt.

— **Polémia a versben.** A Szatmárnémetiben meg- jelenő „Szatmári Hirlap“ szerkesztője lapjában meg- táma tta valamiért a szatmári rendőröket, akik köz- rendészeti önézete nem bírta elviselni a méltatlan támadást. Összeáltek tehát Szatmár város közcsend- jének és közrendjének eber órei s költői ihettől át- hatva a „Szamos“ című lapban az alábbi polémiával felelnek az őket ért támadásra:

Biztosan nem telt volna meg a Szatmári Hirlap, Ha a hírszerkesztő ur akkor jól be nem kap. Vagy köd volt előtte, vagy ép akkor kelt föl. Nem tudom, mit higgyek már a kettő felől. Mert am, most az egyszer elveté a sujtok, Vagy hírszerkesztő bácsi, Ön talán nem volt ott? Ha nem ért kérem hozzá, tegye le a pennát! Ne legyen hírszerző, ha Ön tisztán nem lét. Ha nem tud egyebet, álljon be bakte nek, Vagy pediglen inkább, jobb lesz tüzelőnek. Nem pediglen velünk győljön meg a baja, Ne tüzeljen reánk, hön tisztelt poeta!

Tisztelet a kivételnek. Csakis, aki rólunk, a 6-os és 29. számú rendőrökről írta azon cikket, fe- leljünk tromfjára, tromfal vissza. Jogunkban áll, mert sértve érezzük magunkat.

A 6-os és 29-es rendőrök.

Nem tudjuk, hogy a „Szatmári Hirlap“ miért résziesítette megrovási kalandban a „6-os és 29-es számú rendőrök“-et, de hogy ezért a versért de- resre kellene huzatni őket, az bizonyos. Egyébként eljön a közrendészeti líra és a közcsendháborítási költsézet.

— **Zsebmetszések a Páris Aruház előtt.** A Párisi Aruház romjai előtt napról-napra ezer és ezer ember gyűlt össze, ahol borzalommal nézi a katasztrófa helyét. **Kálmán** természetesen felhaszn láják a zsebtolvajok és ed- dig temérdek zsebtolvajlásról tettek feljelen- tést a rendőrségen. Ma sikerült a detektívek- nek a tömegben egy zsebtolvajt elfogni. Ez **Adler** Jakab 37 éves lakatos, aki **Vajda** Béla joghallgató óráját akarta elloplni.

— **Leomlott tűzfal.** Ma délután kisebbszerű építési szerencsétlenség történt a Weitzer János utcában, a 14 ik számú Györgyössy-féle ház építésénél. A kőmívesek befejezték a tűzfal föl- rakását s azután megkezdték az ács munkához szükséges állványok építését. Eközben egy pal- lóval meglökték a frissen épített falat s ebből három méternyi hosszúságban 80 centiméter magas rész **lehullott.** A leomlott téglák embert nem érintettek, de megrongálták a szomszédos Antoneszku-ház tetőzetét és csatornáját.

— **Ongyilkos kereskedő.** Eszékről táviratoz- zák, hogy Száva-Bródban a Vörös-ház szállo- dásban **Fusár** Sándor tekintélyes újgradiskai kereskedő ismeretlen okból agyonlötte magát.

— **Amerikai gondok.** A yankee köztársaságnak legnagyobb gondja, hogy nincsen történelmi multja, mindenáron csinálják tehát a történelmet. A nép maga ugyan nem sokat törődik ezzel, de annál többet a főemberek. Most Bostonban nyílt meg egy történelmi muzeum, amelynek katalógusában a következő „tör- ténelmi ereklyék“ sorakoznak: 1. Egy darab fa a salemi első protestáns lelkész házából; ebben a ház- ban 1692-ben 20 embert végeztek ki, akiket bo- szorkányság miatt ítélték el. 2. Egy szalmakalap, amelyet egy nyolcvan éves asszony font. 3. Washington koporsójából egy darabka — akkora, mint a borsószem. 4. Egy teáscsészé egy hajóról, amely 1773-ban a bostoni kikötőben légberöpült ép- pen akkor, amikor a hajón teázott egy társaság. 5. Egy tábornok koponyájának a fényképe. 6. Kézeli- gombok a forradalom idejéből. 7. Egy fatedeltü könyv 1803-ból. 8. Egy porcellántárgy, amelyből — azt hiszik — egyszer Washington evett. 9. Régi papírpénz. 10. Régi női kalap, amelyet 110 évvel ezelőtt viseltek. 12. Báli cipő a 18. századból. 13. Bilincsek, ágyugolyók, indiánus fegyverek stb. Mind

ezek a tárgyak nagy bámulatot keltenek az ameri- kaiak közt, akiknek szörnyen imponál minden, ami régi.

— **Általánoson el van ismerte az, hogy** **Weinberger** Ferenc jöhírnévként örvendő, szolid ék- szerészünknél, Központi szál oda épület, a közönség a legelőzékenyebb és leglelküsimeretesebb kiszolga- latban részesül, csakis finom ékszer és vajúdi „Genfi“ zsebóra, valamint diszezüst és éteszközök dus raktárát a legmelegebben ajánlhatjuk a t. kö- zönség b. figyelmébe. Saját szakszerű ékszerműhely. Városi és megyei telefon 439.

— **Fontos tudnivalók az új iskolaévben.** Az új iskolaév szeptember elején kezdődik. Milyen sok gondot okoz ilyenkor a vidéki szülőknek a gyermekeknek elhelyezése és főleg a renge- teg bevásárlás. Ami az utóbbi illeti, nagy könnyebbségére szolgál a közönségnek, hogy van Aradon egy áruház, ahol ugyszólván minden beszerezhető, s ez nagy időmegtakarítással jár. Ez a vállalat Porter Vilmos Nagy Aruháza a Szabadság-téren, mely megérdemli a közönség pártfogását.

— **Dentollin fog-crème** a legkedveltebb fog- szepítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy **Révész** Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képvisel- őseggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyom- dánkát, valamint az Aradi Közlöny kladóhivatalát ér- deklő megbizásokat.

A proviziós járásbíró.

(Vádak egy bíró ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 28.

Késmárkon a járásbírosághoz tartozó egész területen két nap óta egyébről sem beszélnek. Lipótjárásbíró panamájáról, melyet Szántó Márk dr. késmárki ügyvéddel együt- tesen követett el.

Késmárkon már régebb idő óta rebesget- ték, hogy a járásbíró nem jár egyenes uton, hanem bírói állásával össze nem egyezhető bü- nös manipulációkat folytat.

Eleinte csak rebesgették, később azonban mind hangosabbá vált a panasz, úgy hogy a késmárki ügyvédi kar a kir. közjegyző bevo- násával néhány nap előtt megtartott értekezle- tén a járásbíró feljelentését határozta el.

A feljelentésben felsorolt visszaélések min- den bizonynyal alappal bírnak, mert fel nem tételozhető, hogy egy tekintélyes ügyvédi kör koholt vádakkal állana elő. A kassai kir. tábla elnökének a késmárki ügyvédi kar egy kül- döttsége adta át a feljelentést, mely többek kö- zött a következő vádakkal terheli a járásbíró: Csaplakly társadalmi tekintetben annyira visszataszító életet folytat, hogy őt a társaság- ból is ki kellett rekeszteni.

Ingó árverések alkalmával díjnokaival a dobra került árut összevásároltatta és azután el- adta.

Több rendbeli visszaélést követett el a te- lekkönyvben.

A Szántó Márk dr. által képviselt feleknek előnyököt biztosított, sőt az összes bírósági el- járásokban Szántónak kedvezett, amennyiben az ő feleit mindig előnyben részesítette, figyel- men kívül hagyva azt, hogy eljárásával embe- reket igazságtalanul megkárosít.

Ha peresfél jött hozzá, azt vagy személye- sen, vagy pedig díjnokával Szántóhoz kísértet- te, bizonyára proviziót élvezve minden fél után.

A súlyos vádak a tábla elnökét arra bír- tak, hogy a vizsgálatot haladéktalanul elren- delje, melynek vezetésével **Lupkócs** József dr., főcsei törvénytéséki elnököt bizta meg.

Adakozások az új templomra.

(Folytatólagos kimutatás.)

Arad, augusztus 28.

Arad hölgyei által a minorita templom belső berendezésére indított gyűjtési akcióról a következő újabb kimutatást vettük:

Báró Exterde Kálmáné gyűjtése. Özv. Varga Györgyné 3 kor., Fleischer Domán Josefa 3 kor., Mittler Zsigmond 10 kor., Schwarz Zsigmondné 2 kor., Bittenbinder Konrad 3 kor., N. N. 2 kor., Winter Adolfiné 6 kor., Ascher Ferencné 40 fillér, Kovács János 46 fillér, Weisz Pálné 2 kor., Wally M. né 5 kor., Acs Károlyné 20 fillér, Szilágyi Jánosné 60 fillér, Ó. né asszony 2 kor., Horváth Henrik ny. főgimn. tanár 20 kor., Kolbay Istvánné 2 kor., özv. Duzsek Ferencné 5 kor., N. N. 60 fillér, Reis Simonné 1 kor., Bonts Döméné 6 kor., N. N. 2 kor., özv. Trajtlerné 2 kor., Steinitzer 4 kor., N. N. 40 fillér, Kalap Jánosné 20 kor., dr. Schütz Henrik 2 kor., Bleyerné 40 fillér, Herczné Pollák Heléne 2 kor., Neumann Antalné 1 kor., dr. Heintz Nándorné 15 kor., Lukács Lajosné 2 kor., Molnárné 20 fillér, Kremmer Jánosné 2 kor., Lukács Gézáné 2 kor., Solymosán Illésné 4 kor., Ludwig Ilma 2 kor., Cziger Sebő 1 kor., özv. Duffner Józsefné 3 kor., Báró Exterde Kálmáné 10 korona 74 fillér. **Osszesen 150 korona.**

Fetter Gézáné gyűjtése: Fetter Gézáné 20 korona, Kohlauer Ferencné 10 korona, N. N. 1 korona, Szalay Károly 10 korona, Szalay Károlyné 10 korona, dr. Lakatos J. és neje 5 korona, Sármezey Akosné 5 korona, özv. Schannen Edéné 1 korona, Kertész Ignác 1 korona, Jasper Alahna 2 korona, Császár Etelka 20 fillér, Amtmann Annuska 20 fillér, Herczeg Gáborné 1 korona, Kaiser Lipótné 6 korona, Grimm A. József 10 korona, Páris Lajosné 10 korona. **Osszesen: 92 korona 40 fillér.**

Özv. Francz Károlyné gyűjtése: Özv. Francz Károlyné 10 korona, özv. Nikodem Jánosné 40 korona, Vannay Janka 10 korona, Löw Rozsáné 10 korona, Walder Simonné 2 korona, Weisz 2 korona, Mahler 20 fillér, Ackermann 40 fillér, Alleman 20 fillér, Antal Gáborné 40 fillér, Beleznai 20 fillér, Damján Józsefné 1 korona, Halász Mihályné 1 korona, Mozer Péterné 1 korona, Kakuszi Józsefné 1 korona, Szabó Flóriáné 1 korona, özv. Szelle Dánielné 1 korona, özv. Keresztésiné 04 fillér, Minarek Jakabné 10 fillér, Pápay Kálmán 20 fillér. **Osszesen: 81 korona 74 fillér.**

TÖRVÉNYKEZÉS.

A hat éves tanu.

Gyermekek a bíróság előtt.

Arad, augusztus 28.

Az aradi törvényszék büntető tanácsa **Fábán Lajos** kir. ítélőtáblai bíró elnöklésével főtárgyalást tartott, melynek az volt az érdekessége, hogy korona-tanu gyanánt egy hat éves fiut haligattak ki.

1902. évi szeptember hó 1-én, a gurahonci iparvasut vágányából a síneket a földhöz erősítő szögök és csavarok ki voltak szedve, s a pályatest közepén minden száz lépésnyire 10-15 szeg volt téve. E miatt a mozdony nem folytathatta az útját. A mozdonyvezető tekintettel arra, hogy ez az eset többször ismétlődött, jelentést tett a gurahonci csendőrségnél, s az ki is derítette a tettést. A szegcsavaro **Bulzán Miklós** tizenkét éves gurahonci suhanc volt, a kit a törvényszék **közveszélyű cselekmény büntette** miatt vád alá is helyezett. Ebben az ügyben tartottak főtárgyalást; a vád képviselője **Fikker Károly** kir. alügyész, a védő **Dr. Deutsch Izsó** volt.

A főtárgyalás érdekes tanuja **Sztojka Juon hat éves** gurahonci fiu volt, aki félénken állt meg a bíróság előtt. Az elnök nem látta meg a mint az emelvény előtt állt, úgy, hogy távolabb kellett vezetni. Ő különben azt vallotta, hogy nem látta, mikor **Bulzán** a sínekből a szegeket kivette. Kihallgaták még **Kosete** Ádám tíz éves gyereket, a ki hasonlóan vallott.

A bíróság tekintettel arra, hogy a suhanc-

azt minden rossz szándék nélkül, pajkoskodásból tették. **Bulzán Miklóst felmentette.** Ebbe a közvádó is belenyugodott.

§ Elítelt nagykereskedő. **Paskesz Jakab** mako nagykereskedő ellen 1901. évi március havában elrendelték a csődöt és a budapesti hitelezői védegyelet följelentése folytán a bűnvádi eljárást is megindították ellene. A szegedi törvényszék **Pókai** kir. táblai bíró elnöklése alatt szerdán tartotta meg a főtárgyalást. A kir. ügyészséget **dr. Somogyi** alügyész, a budapesti hitelezői védegyeletet pedig **dr. Herczfeld Samu** budapesti ügyvéd képviselte. A törvényszék **Paskesz Jakabot** család bukás büntette miatt **három havi fogságra** ítélte el.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Takony kór Aradon.** A legveszedelmesebb állatbetegségek egyike: a takony-kór két istállóban lépett föl Aradon. Két aradi lókereskedő állományából az állatorvosok két nap alatt **három lovat lebunkóztattak** s egyiknek istállójában még hatvanhét lovat, a másikban négy lovat tartanak zár alatt. A kapitányi hivatal a törvényben előirt óvintézkedéseket a betegség elhurcolásának megakadályozására fogatosította.

— **Árlejtés Mezőhegyesen.** A mezőhegyesi m. kir. ménésbirtoknál a napokban tartották meg a szükséges takarmányra az árlejtsést, a melyen részt vettek: a **Magyar Mezőgazdák Szövetkezete**, **Heller M.** és társa (Budapest), **Neuman testvérek**, **Fritz Lipót** (Budapest), **Goldschmidt Mihály**, **Bach Bernát** (Győr), **Stein Armin** (Székesfehérvár), **Orbán** (Tatabánya), **Orbán** (Tatabánya) r. t. (Budapest) **Bruckner-gőzmalom** (Palánka.) Az árlejtsést **Juhász Bálint**, a ménésbirtok igazgatója vezette. A száraz moslék és korpa szállítását a **Neuman testvérek** cég, az olajpogácsa liferálását az **Olaj-ipar r. t.**, a babét **Elias Adolf** és fia, a palánkai korpát a **Bruckner gőzmalom** nyerte el.

— **Fizetéseképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségekről tesz jelentést: **Brügler Armin**, **Nagy-Mihály**. — **Gürtler Gusztáv**, **Szeben**. — **Reiter Miklós** **Pozsony**. — **Ilj. Grünvald Armin**, **Tokaj**. — **Hellebrand Adél**, **Fehértemplom**. — **Spanberg** és **Feingold**, vaskereskedő cég **Tarnopol**. — **Brauner Simon**, **Brody**. — **Baretic Luca**, **Abbázia**.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 28.

Delítőzsde. Buzakínál nagy, vételkedv nagy. Szilárd frányzat mellett 10,000 métermalma került forgalomba, 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonafélék kedvezők, rozs néhány fillérrel drágább. Időjárás szép.

Estítőzsde. Berlin 1¼ magasabb, Páris 5 olcsóbb.

Zárás 12 órakor:

Buza októberre	7.48—7.49
Buza 1904. áprillisa	7.76—7.77
Rozs októberre	6.20—6.21
Rozs 1904. áprillisa	6.48—6.49
Zab októberre	5.43—5.44
Zab 1904. áprillisa	5.65—5.66
Tengeri augusztusra	6.14—6.15
Tengeri szeptemberre	6.14—6.15
Tengeri 1904. májusra	5.30—5.31
Repcse augusztusra	10.60—10.70

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	7.43—7.44
Buza 1904. áprillisa	7.70—7.71
Rozs októberre	6.18—6.19
Rozs 1904. áprillisa	6.48—6.49
Zab októberre	5.37—5.38
Zab 1904. áprillisa	5.65—5.66
Tengeri augusztusra	6.14—6.15
Tengeri szeptemberre	6.14—6.15
Tengeri 1904. májusra	5.26—5.27
Repcse augusztusra	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 28. —

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 115—7 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 114—5 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm sulyban 113—4 fillérig.

Ingusz I. és fia tankönyv kiadványa.

Telefon 517.

Minden más kiadónál megjelent tankönyv raktáron van.

- Csik János** 16 fali olvasó tábla.
- " " **Abc.** ára kötve 50 fillér, 2-ik kiadás.
- " " **olvasókönyv a népiskolák I. o.** számára, ára 60 fill.
- " " **olvasókönyv a népiskolák III. o.** számára, ára 60 fill.
- " " **olvasókönyv Aradmegye földrajzával**, ára 80 fill.
- " " **olvasókönyv Aradmegye földrajzával**, IV. oszt. számára **sajtó** alatt.
- " " **Aradmegye földrajza**, külön lenyomat a Csik-féle min. engedélyezett népisk. olvasóból. Két térkép és számos illusztrációval ellátva, ára keménykötésben 50 fill.

Értesítő könyvecske.

Kiadva az aradi tanítótestületek segélyalapja megbízásából, célszerű újításokkal. Ára kötve 12 fillér.

Aradmegye közli térképe, készült **Arad Réthy L.** és fia johirű lithográfiai műintézetében, 6 színben vastag papírral, nagy méretű előfogatva, ára 10 krajczár 06 fill.

Lejtényi Sándor féle **térképvázlatok**, IV. kiadás. Magyarország hegy és vízrajzi és politikai vázlata, ára laponként 12 fillér. — **Európa, Ázsia, Afrika, Észak- és Dél-Amerika, Ausztrália és Osztr. Magy. Monarchia** térképvázlatai, ára laponként 06 fillér.

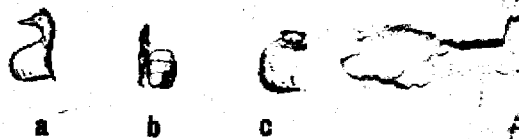
Gyűjteményes kiadás védőborítékban 1 korona 50 fill.

Lejtényi-féle Herbarium, 3. kiadás, ára 1 kor. 50 fill.

Lejtényi-féle Herbarium román nyelven, ár. 1 kor. 50 fill.

Dr. Hunyady József, a magyar helyesírás rendszere, az új miniszteri utasítás szerint, II. kiadás, ára 40 fill.

Sófalvy-Pataky Kis Phonomimikai

az olvasástanítás kezdete, ára kötve 24 fill. Ezen könyvecske főleg olyan iskoláknak készült, ahol egy vagy más okból más abc-t kénytelen a tanító használni. **Vezérlőkönyv** hozzá díjtalan.

Kovács Kázmér Szavalókönyv iskolai ünnepekre, kiegészítette és átdolgozta **Maurer Mihály** aradi tanító, ára 50 fill.

Kovács Kázmér 101 örökszép magyar népdal (szöveg), ára 40 fill.

Záray Ödön földrajz a népiskolák IV. oszt. számára, 18. kiadás, második, a legújabb számlálás adatai szerint átdolgozott leu., ára kötve 60 fill.

Kun-Fülöp-Csath, Gazdasági Ismételő iskolai olvasókönyv. Ez az egyetlen könyv, mely az ez évben megjelent ezen iskoláknak szóló tanterv szerint átdolgozott kiadásban jelent meg, 3. kiadás 25—40 ik ezer, ára kötve 1 korona. Készült az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Kérem az igen tisztelt tantestületeket ezen tankönyveinket iskoláikba bevezetni. Kiadvány-jegyzékünkkel bármikor szolgálunk.

Arad, 1903. augusztus hó.

Külföldi tisztelettel

Ingusz I. és fia,

könyvkereskedése

AZ iskolaidényre!

Van szerencsém az iskola-idény közle-
dettével a m. t. szülők és tanuló ifjuság
szives tudomására adni, hogy

**Andrássy-tér 20. sz. alá,
a Fischer Eliz-palota**

Legnagyobb és újonnan berendezett üzlet-
helyiségébe áthelyezett és a szakma min-
den ágát felölelő könyv-, zenemű és pa-
pir kereskedésben óriási mennyiségű

iskolakönyvek

szintűgy mint az előző években, minden
iskola részére, kitűnő állapotban

antiquarice

kaphatók.

am vásárolt tankönyv használ-
felelek és az esetleg meg nem
azonnal kicserélem.

és rajzeszközök a többi
szesz tanszerek elírás szerint, a legjobb
minőségben. Igen olcsó árak! Pontos ki-
szolgálás.

Egyben ajánlom 60,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat

melyben minden ujdonság kapható, továbbá
30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntáramat

melyben szintén az összes ujdonságok
megjelenésük után azonnal kivehetők.

Kiváló tisztelettel

KERPEL IZSÓ

könyv-, zenemű- és papirkereskedése, könyv-
és zenemű kölcsöntára.

Telefon 385. sz.

NAPIREND.

Augusztus 29. Szombat. Róm. kath. naptár: Kereszt-
elő János fejtétele. — Protestáns naptár: Keresztelő Já-
nos fejtétele — Izraelita naptár: Sabbat, Sottir. — Gö-
rög-keleti naptár (augusztus 16.): Diomed vértanú. — A
nap két 4 óra 59 perckor, nyugszik 6 óra 29 perckor.
Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szom-
baton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és
pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepna-
pokon zárva. Helyiség: Erekléy-museum helyisége mellett
üléstérben.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra
küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjá-
rás várható: Száras, meleg.
Augusztus 30. Az aradi atlétikai klub uszó verse-
nye a Maroson.

REGÉNY-CSARNOK.

A toltek kincse.

— Eredeti regény. —

Írta: **Hitt Gyula.**

[27]

(Folytatás.)

Nemsokára el is indultunk és később a
völgy őrzésére kirendelt harcосok sorain halad-
tunk keresztül a völgy szájáig. Cyrano egy ha-
talmos csomagot hozott magával, amit két ma-
cahuán cipelt utána. Ezeket fölvitte a hegy te-
tejére s ő is utánuk bicegett. Mi, és Sólyom-
szem, kíséretével együtt egy magasban fekvő
kolapra helyezkedtünk el, míg a sereg a hegy
lábánál és a völgyben telepedett le.

Főnn a hegyeken egy óriási máglyát gyuj-
tottak meg, ami úgy tűnt fel, mintha a láng-
nyelvek a felhőket gyujtották volna ki, oly fé-
nyesség áradt szét a hegyeken.

Cyrano a két macahuánót visszaküldte s
mikor ezek leértek a hegyről, a csodálkozás
moraja futott végig a harcосok nagy tömegén.
Egy tűzcsik, mintha keresztül törné a hegyek
fölött lebegő felhőket, futott a magasba. Az első
tűzsugarat követte a többi, eleinte ritkán, ké-
sőbb sűrűbben.

Majd egy óriási tűzrózsa forgott rémes
gyorsasággal és messze elszórta puffogó pará-
zsát. Az ég sötétje még rémesebbé tette a tűz-
nek eme borzalmatkeltő játékát. Cyrano reme-
kelni akart tűzművészetével, a minék fénye a
gilikámok táboráig is elhatott. Most már meg
volt fejtve a titkolódzása. A vékony tűzcsikok
után egy vastag tűzoszlop tört fel a máglyából
és a magasban egy hatalmas izzögömbbé for-
málódott. Egy ideig szédítő gyorsan keringett
a felhők alatt — szinte félt volt, hogy ro-
szak zuhan, — aztán iszonyu üvöltéssel egy óriási
tűzkigyó csavarodott ki belőle, a harcосok nagy
rémületére.

A tűzkigyó pedig lassan bontakozott ki a
felhőkből, kísérvé a sivitó aprókigyók ezernyi
rajától.

E pillanatban úgy tetszett, mintha a gil-
kámok kiáltásai hangzottak volna hozzánk. Nem
csatakiáltás volt ez, hanem a csodálat és féle-
lem hangos megnyilatkozása.

A tűzkigyó méltóságteljesen lebegett egy-
ideig a magasban s aztán fejünk felett lassan
tovanszott a lángtengerben, a gilikámok táborá
felé. Majd tűzfarkával csapkodni kezdett s mi-
kor fölénk ért, az aprókigyók elváltak köréből,
fülsiketítő sivitással rohantak le a magasból és
nagy puffogás és durrogás között sziporkázva
hulltak széjjel a gilikám harsosok fejei fölé.

A tűzkigyó méltóságosan uszott tovább, a gil-
kámok pedig borzadva bámultak utána. A tűz-
kigyó addig uszott, míg a hegyet, melynek tö-
vében Burburn sátrai állottak, elérte. Ott meg-
állott és bimbóló zugaállal keringözött a szik-
lák fölött. Tűzfarkával haragosan csapkodta a
hegy ormát és aztán mennydörgésszerű lármá-
val robbant széjjel. A tűzszikrák milliói szállin-
góztak a levegőben és a „szent kigyó“, a gil-
kámok „nagy szellem“-e, végkép eltűnt a szik-
lák között.

Burburn király megtudta az „Igazságot.“ A
következő reggel a széles, nagy mezőségen és
hegyekben egy gilikámot sem lehetett látni. El-
tűntek végkép a macahuánok földjéről és Só-
lyomszem nem győzött eleget hálálkodni a hoid
fiainak.

Aztán mi is utra készültünk a fehér he-
gyek felé. Sólyomszem az ország határáig kísért
el bennünket és mély sajnálkozását fejezte ki
távozásunk előtt.

Alkonyatkor megérkeztünk a fehér hegyek
tövébe. Eleinte a hegyekben egy kényelmesen
kacskaringózó ut vezetett előre, de később
megszakadt és a jártilan utakon kellett halad-
nunk.

Ez a kietlen, zord vadon, ég felé törő, fel-
hőkig fölérő sziklás hegyeivel az enyészet képét
nyújtották és a pusztulás rémével ijesztgettek.
Nem volt itt ut, nem árnyas erdők, melyek eny-
hítenék a nap hevét, nem volt egyetlen forrás,
mely üdítő italt nyújtott volna. Néhol ke-
keny csapáson kellett járni.

lyikünk véletlenül

hetetlenül a feneketlen mélységbe zuhan alá.
Másutt hegyszakadékok törték meg az utat, a
melyek közt szédületes mélységben a halál vi-
csorította fogát.

A folytonos emelkedés megváltoztatta a hő-
mérséklet is, úgy, hogy később a hó és jég bi-
rodalmában botorkáltunk s a hideg majd meg-
dermesztette didergő tagjainkat.

(Folytatása következik.)

S z e s z ü z l e t.

— Augusztus 28. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers esesz 118
korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban
118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100
liter 2 $\frac{1}{2}$, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szűrtől moslék 12:80—13— korona mmássárlaként.

NYILTÉR.*

Használt

iskola-könyvek

félárban kaphatók

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésben, Aradon, 1424

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

18 év óta általános elismert megbízható kiszolgálás.

Városi és megyei telefoni 517.

Az iskola idényre!

KRAUSZ PAULIN

könyv és papirkereskedése

Arad, Deák Ferenc-utca 2. sz.

Iskolai bevásárlásra ajánlok kitűnő minő-
ségben a tek. tantestület által előírt

új iskolakönyveket

és tanszereket,

Használt iskolakönyveket félár-
ban, erős kötésben.

Rajztömböket. Iskolatáskákat.

Iskolai füzeteket az összes inté-
zetek részére.

Körzők. Tolszokrénnyek.

Rajzszegek.

Legjobb iroda tollak.

Festékek, hazai gyártmány. Gün-
ther, Wagner és Anreiter-féle.

Ecsetek, mind jó minőségben.

Tuschok. Törlő gummik.

Könyvtartószijak.

Rajzminták.

Festőminták. Rajzszen stb.

75,000 kötetes

kölcsönkönyvtár.

Szives pártfogását kérve

Kiváló tisztelettel:

colt ha elkövettek is a vádakkal szembeállították

Nagymennyiségű

lécz

eladó

az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

24401—1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a piskii állomáson létesítendő emeletes lakó épület építésére és azzal kapcsolatos munkákra.

A költségszámítás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltétfüzetek Aradon, a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt 3 korona lefizetése mellett átvehető és a vonatkozó tervek megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi szeptember hó 15 ik napjának déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a piskii emeletes lakóépület építési munkáira“.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi szeptember hó 14-én déli 12 óráig 2000, azaz kétezer korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak le, névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejében beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati úton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 2 hétben állapittatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1903. évi augusztus hó 22-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Rohitsi

„Templomforrás“

2577

étvágyat teremt,
az emésztést elő-
segíti és sza-
bályozza az
anyagcserét.

1558—1903.

Sikló község előjárósága.

Árlejtési hirdetmény.

Mely szerint Sikló község előjárói részéről ezennel köz-hírré tétetik, hogy a községi képviselőtestület 28—1895; és Aradmegye tekintetes Törvényhatósági Bizottságának 677—1895. Kgy. számú határozatával a „községi jegyzői lak újra építése és a mellékhelyiségek kijavitása 6758 frt 34 kr., azaz 13516 korna 68 fillér költséggel engedélyeztetvén“ az ujja építési és helyreállítási összes munkálatok vállalkozás útján leendő biztosítása céljából a folyó évi szeptember hó 10-én délelőtt fél 11 órakor a község ház jegyzői irodájában zárt ajánlatokkal egy-bekötött nyilvános árlejtés tartatik. Hivatnak meg, hogy a részletes terv és költségvetés, valamint az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők, s hogy a zárt ajánlatok csak 1 koronás bélyeggel és a kikiáltási ár 10%-ával ellátva az árlejtést megelőző nap délután 6 óráig fogadhatnak el; s ezenkívül tartalmazniok kell azon kijelentést, hogy vállalkozó az árlejtési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Siklón, 1903. évi augusztus hó 25-én.

1851

Horváth Gyula, s. k.
jegyző.

Kondrean Simeon, s. k.
bíró.

A m. kir. államv. budapest jobbpárti üzletvezetősége.

21491—1903 szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán a magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság hajóival érkező valamint az ezekkel továbbítandó áruknak a vasutikocsiba, illetve vasuti kocsikból a hajóra való átrakási munkálatok végzésére ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az egy korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zimony állomásán végzendő vízi átrakásimunkálatokra 21491—03 számhoz“ felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal (esetleg iparengedély stb.) felszerelt ajánlatok 1903. évi október hó 20-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest jobbpárti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest külső kerepesi-ut VIII. ház) nyujtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 500, azaz ötezer korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1903. évi okto-

ber hó 19-én déli 12 óráig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőrsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számíttatni.

Szóban levő vízi átrakására vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest külső kerekesi-ut 1. sz. II. ház II. emelet 59 ajtó) valamint Zimony állomásunk forgalmi irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok, nem fognak figyelembe vétetni.

A m. kir. államvasutak fenntartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a felajánlott egység árakra szabadon választhassanak.

Budapest, 1903. évi június hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magyar királyi Államvasutak.

99521—1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

Pénztárkezelőnői zubbonyok, altiszti és szolgálai kész egyenruhák szállítására, valamint az ezen kívül a bundabélésű köpenyekhez való posztónak szállítása iránt.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1903. év október hó 1-től 1908. év december hó 31 ig évenként szükséges mintegy 260 drb. pénztárkezelőnői zubbonyok, 300 drb. altiszti felöltő, mintegy 3000 drb. altiszti és hivatalos szolgálai téli posztó nadrág, mintegy 8700 drb. altiszti és hivatalos szolgálai nyári mosó nadrág, mintegy 17000 drb. altiszti nyakraváló, mintegy 7500 drb. altiszti nyári sapka, mintegy 50 drb. altiszti borsapka, mintegy 7600 drb. altiszti posztó zubbony, mintegy 170 drb. hivatalos szolgálai felöltő, mintegy 140 drb. hivatalos szolgálai kabát, mintegy 800 drb. hivatalos szolgálai nyári sapka, mintegy 350 drb. hivatalos szolgálai posztó zubbony, mintegy 5800 drb. szolgálai posztó köpeny, mintegy 8400 drb. szoltéll posztó nadrág, mintegy 16700 drb. szolgálai nyári mosó nadrág, mintegy 200 drb. szolgálai posztó zubbony, mintegy 9500 drb. szolgálai sapka, mintegy 9700 drb. posztó zubbony, mintegy 6000 méter posztó bundabélésű köpenyekhez való sötétkék posztó szállítási iránt nyilvános pályázatot hirdet.

A nyári mosó nadrágokból 1904-ik évben a szükséglet kétszer annyit fog kitenni.

A szolgálai vászon zubbonyokhoz való csakis vászon szállítása magy. kir. államvasutak igazgatósága részéről 1905. július 31-ig szerződésileg folyamó méterenként 68 fillér egységáron biztosítva lévén, azon ajánlattevő, ki a vászon zubbonyok szállítására pályázik, tartozik emített időpontig a csikos vásznat készpénzfizetés mellett, a magy. kir. államvasutaktól átvenni.

Az ajánlatok az 1903. évi szeptember hó 15 ig betérjesztendők, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők. Az egyenruhák, a magy. kir. államvasutak központi szertárában (Budapest-Józsefváros állomás) lefőtéményezett minta szerinti kivitelben szállítandók.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, szintén az általános és különleges szállítási feltételek A III. szakosztálynál, valamint minden üzletvezetőségnél megtekinthetők vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta útján meg is rándíthatók, megjegyezvén, hogy a 122291—96 sz. általános szállítási feltételek minden egyes példányáért 50 fillért fizetendő.

A feltételeknek posta útján való megküldése esetén 20 posta költség is beküldendő.

Budapest, 1903. évi augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

APRÓ HIRDETÉSEK.**300—1000 birkának**

feles tartásra hely kerestetik. Czim: Juhász, Szintye! 1676

Délutáni foglalkozást,

lehetőleg írásmunkát keresek. Czim a kiadóhivatalban.

Megvételre kerestetik

egy használt féderes egyfogatu ponykocsi esetleg lóval és szerzővel együtt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1840

Angol kisasszony.

Még heti három szabad órával rendelkezik. Szíves ajánlatok „Született angol” czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 1848

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1507

M. kir. államvasutak.

—903. sz.-hoz.

Pályázati hirdetmény.

alólirt igazgatóság a m. kir. államvasutak részére jövő év szeptember hó 30-ig felmerülő kocsilámpa, iroda lámpa ernyők, lámpa hengerek, üveg csövek, kocsitükörök, valamint egyéb üvegtáblák szállítását biztosítani szándékozával ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező fent megnevezett üvegárukat előtűntető I. II. és III.-mal jelölt jegyzékek, melyek egyszersmint ajánlati mintául szolgálnak, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külcimmal látandó el:

A szabályszerűen kiállított egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb folyó évi szeptember hó 29-iki déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külcimmal látandó el:

Ajánlat üveg áruk szállítására 78747—903. A. III. sz.-hoz. Bánatpénzül az ajánlott üvegáruk egy évi értékének 5 százaléka készpénz, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi szeptember hó 28-iki déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állítatnak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1903. augusztus hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Hirdetések**Aradi Közlöny Naptára****1904. évfolyamára**

már elfogadtatnak.

Az Aradi Közlöny előfizetői ingyen kapják és más uton meg nem szerezhető.

Hirdetési díj: egy egész oldal 40 kor., egy fél oldal 30 kor., egy negyed oldal 20 kor.

Veszek zálogcédulákat.**DEUTSCH IZIDOR**

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Arad legelőcsőbb bevásárlási forrása

órák és ékszerekben.

Készpénzért a legnagyobb árban vesz vagy más új tárgyakra cserél mindenféle drágaköveket, arany, ezüsttárgyakat, jó vagy tört állapotban.

TELEFON 438. 1431

Veszek zálogcédulákat.

M. kir. államvasutak.

94176—1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alólirt igazgatóság a magyar királyi államvasutak részére jövő 1904. évben szükséges lenolaj kenőcsze szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező lenolajkenőcsze szállítására vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési (A. III.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. szám, II. emelet 40. ajtószám) ingyen megkaphatók.

A szabályszerűen kiállított egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi szeptember hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külcimmal látandó el.

„Ajánlat lenolaj kenőcsze szállítására 94176—1903. A. III. sz. hoz.”

Bánatpénzül az ajánlott lenolajkenőcsze egy évi értékének 5 százaléka készpénz vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi szeptember hó 10-iken déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állítatnak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1903. évi aug. hó.

Az igazgatóság

(Utánnomás nem díjazatik.)

2823/1903 pm.

Hirdetmény.

A néhai „Hertschka Mór ösztöndíj alapítvány”-nak az aradi kir. főgymnázium a főreáliskola és polgári iskolára vonatkozó egy helye betöltendő lévén, felhívom ezen iskolák mind azon növendékeit akik ezen ösztöndíjakat elnyerni óhajtják, a tanulmányaik felől pedig jeles osztályzattal bírtak, hogy pályázati kérvényükhözám közvetlenül vagy az iskola igazgatója útján 1903. évi október hó 1-ig bemutassák.

Arad, 1903. évi augusztus hó 25.

Varjassy,
h. polgármester.

18966—1903.

Hirdetmény.

A folyó évi július hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról szerkesztett 4 darab (szseirási jegyzéket az állami jóvádekről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. § a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-ai értelmében 1903. évi augusztus hó 25-ik napjától számítandó 8 napra közszemlére azzal tesszük ki, hogy az ellen nemcsak az érdekeltek; névszerint: Kohn S. N., Schmidt Ferenc, Gelcz János és Rothmüller Ignáczné, hanem az aradi ipartestület és kereskedelmi testület is nyújthat be 8 napon belül a fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket.

Arad, 1903. évi augusztus hó 11.

A városi tanács.

Magyar királyi államvasutak.

126046.—FIV. sz.

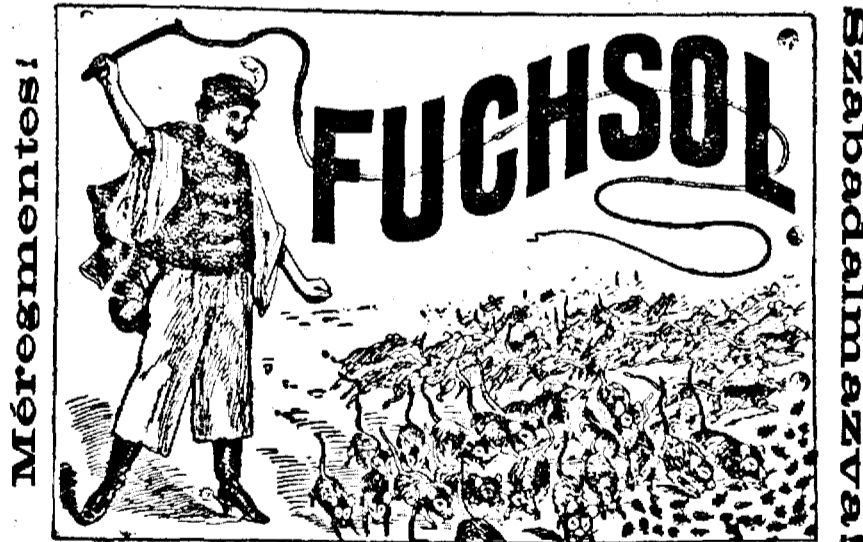
Hirdetmény.

A teheráru forgalom korlátozása és szállítási póthatáridő alkalmazása a katonai hadgyakorlatok alkalmából f. évi szeptember hó 6., 7. és 8-án.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a katonai hadgyakorlatok alkalmából a teheráruk felvételét (élő állatokat és gyorsan romló árukat kivéve) f. évi szeptember hó 7-én Arad, Új-Arad, Vinga, Győrök, Paulis, Mária Radna, Lippa és Állás állomásainkon beszüntetjük.

Tekintettel továbbá arra, hogy egyes vonalaink a katonaszállítmányok által rendkívül igénybe vétetnek, a vasuti üzletszabályzat 33. §. (3) bekezdésének 2. pontja, valamint a nemzetközi egyezmény 14-ik cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6. §. 8-ik pontja értelmében, kereskedelemügyi magyar királyi miniszter ur ó nagyméltóságának f. évi augusztus hó 10-én 52591/V.A. szám alatt kelt magas rendeletével adott engedély alapján, a már érvényben lévő üzletszabályzatszerű szállítási és póthatáridőkön kívül, még további 3 napi időleges szállítási póthatáridő fog felszámítani azon teheráruknál (élő állatokat és gyorsan romló árukat kivéve), melyek f. évi szeptember hó 6., 7. és 8-án az arad—ióvisi, arad—temesvári, arad—békécsaba—nagyvárad és a mária radna—temesvári vonalak állomásaira feladatnak, ezen vonalak állomásaira rendelvek, avagy ezen vonalakat átmenetileg érintik.

Budapest, 1903. évi augusztus hó 18-án.

Cs. és kir. katonai hatóságok, kir. hatóságok fegházak fölött, kórházak, megyei hatóságok, városi hatóságok és községek, erdészeti hivatalok, zárdák, pékek, mészárosok, hentesek és magánosok kérik szives figyelmüket a nemrég feltalált méregmentes „Fuchsol-vegykésztményre” fordítani.

„FUCHSOL” kipuisztítja az összes rágóállatokat és pedig, patkányokat, házi- és mezei egereket, emberekre és házi állatokra való veszély nélkül.

„FUCHSOL” kipuisztítja az összes férgeket, ugymint poloskát, bohát, muszkát, molyt stb. a fajzattal együtt.

MINDEN állatnemnek egy kútn szor. Megrendelhető vidéki városokban, gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél.

Aradon kapható: Steinitzer N., Hegedüs Gyula, Braun N. A., Fejér Gyula, Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és Társai, valamint Vojtek Kálmán uraknál. — Ahol nem kapható közvetlenül szállít.

„FUCHSOL” vegyi-laboratorium

Ujházy Árpád és Társai

POZSONY, Vörösmarty-utca 7.

Magyar Törvényesen védve!

Magyar Törvényesen védve!